

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM

4. SZÁM

1989. ÁPRILIS

ÁRA: 3 FORINT

A szervezeti működési rend korszerűsítése

Beszélgetés Doros Béla általános elnökhelyettesével

1989. január 1-jével, a Közlekedési, Hírközlési és Építési Minisztérium létrehozásával lezajlott a postai szervezeti változások első szakasza, az államigazgatási és hatósági funkciókat a jövőben a postától elkülönült szervezetek (az új minisztérium, illetőleg különálló hatósági intézmény) fogják ellátni.

Mikorra kell befejezni a posta szervezeti, működési rendjének korszerűsítését?

Ezt a változást a Minisztertanács határozata alapján újabb fogja követni, amelynek értelmében 1990. január 1-jéig a Magyar Postának végre kell hajtania szervezeti reformját, oly módon, hogy több vállalatot, részvénytársaságot, vagy egyéb szervezeti formájú gazdálkodó egységet hoz létre.

Az új postatörvény, amely várhatóan 1990. január 1-jén lép hatályba, megváltoztatja a posta környezetét is. A jelenlegi postai monopóliumok részleges oldásával számítani kell újabb szolgáltatók megjelenésére a hírközlési szolgáltatások piacán. E kihívásra a posta csak új üzletpolitikával és ehhez alkalmazkodó szervezettel tud válaszolni.

Miért van szükség az újabb átszervezésre, illetve a szervezeti, működési rend korszerűsítésére?

Egy tisztább tagolású, a keresztfinanszírozást megszüntető, a döntések következményeivel számolni kényszerülő, kisebb egységekben irányított szervezetre kell törekedni, amely önmagában is javítja a működés hatékonyságát.

A szervezeti reformnak van jogszabályi háttere?

Igen, a társasági törvény 1989. január 1-jén lépett életbe. Ez évben várható az úgynevezett átalakulási törvény is, amelynek az a rendeltetése, hogy a mai vállalatok közül minél többet „beterelessen” a társas viszonyok formájába. Feltehetően még ebben az évben elkezdődik (egy önálló törvény alapján) az állami vagyonkezelési intézményrendszer kialakítása, amely arra lesz hivatott, hogy az állam tulajdonosi funkcióit gyakorolja, a munkaszervezettől elkülönítetten. E törvények adta lehetőségeket feltétlenül számba kell vennünk a posta szervezeti korszerűsítésekor.

Melyek a társas viszonyok leglényegesebb tulajdonságai?

Mód nyílik külső erőforrások bevonására, akár pénzvagyont, akár működőtőke formájában. Nem kevésbé fontos, hogy ez azt is jelenti: értékpapírok eladásával növelheti egy gazdálkodó szerv a vagyonát, anélkül, hogy döntési jogát korlátozná. Ez a jelentősebb távközlésfejlesztéshez elengedhetetlen.

További lehetőségünk, hogy a többszemélyes társas viszonyokkal (részvénytársaság, kft.,

közös vállalat) mód nyílik arra, hogy különböző érdekű felek (például a távközlési eszközök gyártói és a posta) a szerződéses kapcsolatoknál szorosabb, közös kockázatú vállalkozásba fogjanak, és módjuk legyen a közös elvi és gyakorlati döntések meghozatalára. Ezek a döntések úgy születnek, hogy az alapító vagy alapítók az alapított cég szabályalkotó és ügyvezető testületeibe saját dolgozóikat delegálják, és az összes döntést tulajdonképpen maguk az alapítók befolyásolják.

Csak a társasági törvényben megalkotott társas viszonyokkal nyílik arra lehetőség, hogy egy-egy vállalkozásnál a gazdálkodási és szakmai felelősség teljes legyen, miközben az alapító személyesen részt vesz a szervezetek irányításában. A felelősség erősödése az érdekeltég erősödését is jelenti: a hazai gyakorlatban az új szervezeti formák jelentős hatékonyságnövekedést eredményeztek egy-egy részterületen.

Az elképzelések szerint végül is milyen korszerűsített „postamodell” várható?

Jelenleg még a részletes vagyonfelmérés és szétválasztás előtt vagyunk. Ennek eredményei befolyásolhatják a vég-ső döntést.

A távközlésre és a klasszikus postai szolgáltatások részére két önálló gazdálkodó szervezetet kell létrehozni. A távközlésnek a tőkebevonás miatt feltétlenül részvénytársaságnak kellene lennie. A klasszikus posta esetében az államigazgatási irányítás alatt álló vállalat működhetne, de elképzelhető, és praktikusabb lenne az állam által alapított egyszemélyes részvénytársasági forma.

Üzleti szempontból speciális a műsorszórás és a hírlapterjesztés. A műsorszórásnál a szolgáltatást nyújtó eszközök jelentős részének a szakmai leválasztása a távközléstől nehezebb, ugyanakkor a szolgáltatásért fizetők mögött (Magyar Rádió, Magyar Televízió) az állami költségvetés áll. Elképzelhető, hogy vagy a távközlés belső „üzemegysége”, vagy önálló korlátozott felelősségű társaságként működik tovább.

Alig valamivel könnyebb a hírlapterjesztésben az eszközök elválasztása a hagyományos postától, ezért itt is két alapváltozat lehetséges: az egyik a hírlapterjesztés marad a postaforgalom üzletága (ekkor is korszerűsíteni kell a szervezetét), vagy a postaforgalom által alapított korlátozott felelősségű társaságként dolgozik, és fizet a postaforgalomnak azokról a tevékenységekről, amelyeket az a terjesztés érdekében végez.

Az új szervezetek az egymásnak nyújtott szolgáltatásaiért ellenértéket fizetnek. A kialakított két vagy több új vállalatot egy vagyonkezelő központ fog-

ná össze. (A mai jogi helyzetben még nincs állami vagyonkezelő szervezet, ezért ez a forma elkerülhetetlennek látszik az új vállalatok megalapításához.) E központ szakmai feladatokat csak olyan mértékben esetenként látna el, amelyet tőle az általa alapított szervezetek igényelnek, illetve, amely a vagyonkezeléshez szükséges.

Az új szervezetek belső tagozódása?

Az alaptevékenységeket végző új szervezetek belső tagozódásának kialakítása még nem történt meg. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy a klasszikus postai szolgáltatásokat gyakorlatilag a jelenlegi belső struktúrában célszerű továbbra is nyújtani. Tehát az igazgatósági szint továbbra is önálló egységként, profitcentrumként működne. A hírlapszolgáltatás új igazgatósági szintjét esetleg ki kell alakítani, az említettek függvényében.

A távközlés területén már bonyolultabb a helyzet. Ezt a szervezetet a hálózat különböző elemeinek műszaki funkciói mellett egyéb tényezők is befolyásolják. A külső erőforrások bevonásának módja sajátos szervezetet kíván; ha központilag nagy összegű külső erőforrásokat akarunk bevonni, akkor szükség van egy nagy, átfogó, jól körülhatárolható, hitelképes, egységes távközlési szervezetre (amely belől az üzemeltetés szempontjából még tovább tagozódhat). Ha viszont kisebb mennyiségekben számítunk a külső erőforrásokra, akkor a decentralizáltabb szervezet kedvezőbb. Szükség lehet bizonyos speciális távközlési társaságok (rt. vagy kft.) létrehozására is. Ezek közül a budapesti központi szolgáltatás az, amelynek szervezését haladéktalanul meg kell kezdeni a várható piacvesztés veszélye miatt.

A távközlés-fejlesztési program szempontjából az az optimális megoldás, ha a fejlesztés — a helyi jellegű kivételével — központilag történik, az üzemeltetés terén pedig a felelősség minél erősebben decentralizált. Így is szóba jöhet akár kft., akár pedig a profitcentrumok intézménye. E kérdés eldöntése további elemzéseket igényel. Annyi azonban már ma valószínűnek látszik, hogy az igazgatósági irányítási szint fenntartására és a megyei szint megerősítésére is szükség van.

A melléktevékenységek szervezeti formájára a sajátosságok és a népgazdasági környezet függvényében különböző megoldásokat kell találni. Figyelembe kell venni az alapszolgáltatásokhoz fűződő kapcsolatokat is. Minden esetben arra kell törekedni, hogy a tevékenységek azokból a bevételekből tartsák fenn magukat, amelyeket szolgáltatásaikért kapnak. A versenyhelyzet mind szakmai, mind gazdasági szempontból előnyös.

Itt van például az oktatói és a szociális tevékenységet ellátó szervezet. Ezeket megosztani nem érdemes, hiszen az összes jogutód postai szervezetet kell kiszolgálniuk. E szervezetek a két nagy vállalat által alapított közös vállalatban fognak működni. Jelentős nyereségre nem törekedhetnek, de költségeiket igénybevételekkel arányosan kiszámlázzák. De megvannak az elképzeléseink a többi, nem alaptevékenységet ellátó szervezetet illetően is.

A mostani szervezetmódosítással milyen mérvű létszámmozgás várható?

Az egész átszervezésnek a foglalkoztatási biztonsággal kell együttjárnia. A postás dolgozók döntő többségének munkaviszonyára, szociális ellátottságára semmilyen lényeges hatása nem lesz. Minden alaptevékenységet ellátó dolgozó azt a munkát fogja végezni, mint eddig. Csak remélem, egy kicsit jobban és egyszerűbben. A speciális feladatokat végzők jó részénél is eldönthető, hogy többnyire melyik ágazatot „szolgálja” ki.

Nem kevés az idő a megvalósításra?

Az új szervezeteknek a Minisztertanács határozata értelmében 1990. január 1-jével működniük kell. Ha a szolgáltatások folyamatosságát meg akarjuk tartani, akkor a legfontosabb, a szervezeti kereteket meghatározó döntéseket sürgősen meg kell hozni, és az új szervezetek élére a felelős vezetőket mielőbb ki kell nevezni, akik ki fogják alakítani az optimális munkaszervezeteket.

Külön vizsgálatot kell végezni az eszközök, a munkaerő és a szaktevékenység megosztására, a vagyon átvértékelésére vonatkozóan. Az Építési Üzemnek, a POTIBER-nek, a Javitóüzemnek és a PKI-nak elemző részanyagokat kell kidolgozni az irányelvek szellemében a saját keretükben végzett tevékenységekre. Hasonló elemzéseket az irányító szakosztályoknak is el kell végezniük a Járműtelepet, a PSZI-t, a Posta Anyag- és Értékcikk Hivatalt, a POKI-t és a Szociális Hivatalt illetően.

Az elvégzendő elemzések alapján a szervezeti-működési javaslatot ez év közepére kell elkészíteni. Ekkor szükséges a kialakítandó szervezetekre vonatkozó döntéseket meghozni, abból a célból, hogy a társaságok létrehozására, a belső felépítés kialakítására, a működés feltételeinek a megteremtésére maradjon elegendő idő. Az általam elmondott elképzelések a postai felső vezetők kiinduló véleményét tükrözik. A döntés joga azonban e tekintetben a postán kívül van. A szervezeti-működési rend végleges formájában feltehetően csak a kormánytól folytatott konzultációk után fog kialakulni.

Mezőfi László

A Magyar Posta elnöke és a Postások Szakszervezetének Elnöksége az 1988. évi munkaversenyben elért eredmények alapján a

KIVÁLÓ VÁLLALAT

címet adományozta a Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóságnak.

ELISMERŐ OKLEVELET

kapott a Posta Építési Üzem.

MINISZTERI DICSERETEN

részesült a Miskolci Postaigazgatóság, a Posta Számítástechnikai és Szervezési Intézet, valamint a Posta Oktatási és Kulturális Intézet.

*

A Magyar Posta elnöke és a Postások Szakszervezetének Elnöksége az 1988. évi munkaversenyben elért eredmények alapján az:

Ágazat kiváló brigádja kitüntetésben részesítette a Kandó Kálmán javító-szerelő műszerészbrigád (Miskolci Postaigazgatóság, Javitó- és Szerelőüzem), a Gagarin műszerészbrigád (Hajdú-Bihar Megyei Távközlési Üzem Főközpont felügyelete), a Gutenberg nyomdászbrigád (Posta Anyag- és Értékcikkhivatal Nyomdaüzem), a Petőfi Sándor berendezésfenntartó műszerészbrigád (Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság Győri Mikrohullámú Állomás), a Május 1. műszerészbrigád (Posta Fenntartási Üzem Kisgépkarbantartó Műhely), a Puskás Tivadar mérnökbrigád (Posta Beruházó és Tervezőintézet központos osztály).

A Nemzetközi Munkaverseny Élenjáró Brigádja, egyidejűleg a Posta Kiváló Brigádja kitüntetését kapott: a Rába műszerészbrigád (Győri Átviteltechnikai Gócuzeum), a Szinkron tudományos munkatárs brigád (Posta Kísérleti Intézet).

A Posta Kiváló (Ifjúsági) Brigádja kitüntetésben részesült a November 7. szerelőbrigád (Postai Gépjárműszállítási Üzem, Debrecen), a Puskás Tivadar távbeszélő ifjúsági brigád (Tatabánya 1 postahivatal), az Összetartás raktárkezelő brigád (Posta Anyag- és Értékcikkhivatal 1 szer-tár), a Dobó Katica távbeszélő-kezelő brigád (Szombathely 1 postahivatal), a Gagarin belterületi egyesített kézbesítőbrigád (Posta Feldolgozó Üzem, Debrecen), a Puskás Tivadar II., főközpontos brigád (Zalaegerszegi Főközpont), a Che Guevara távbeszélő-műszerész brigád (Győr-Sopron Megyei Távközlési Üzem), a Lomov munkalélektani brigád (Posta Kísérleti Intézet Munkalélektani Labor), a Derkovits dekorációs brigád (Posta Fenntartási Üzem, Budapest), a Hámán Kató távírásos socialista brigád (Pécs 1 postahivatal), a Kossa István előadó brigád (Levélfeldolgozó Üzem, Budapest), a Bánki Donát gépész szervizes brigád (Emőd VNTF szervíz), a Latinka Sándor karbantartó műszerészbrigád (Pécsi Átviteltechnikai Gócuzeum kaposvári üzeme), a Juhász Gyula főpénztáros-pénzfelvezető brigád (Budapest 148 postahivatal), a Zója komplex ifjúsági brigád (Sümege, postahivatal), az Ady Endre komplex főközpontos hálózatos brigád (Dél-Pest Megyei Távközlési Üzem szigetszentmiklósi főközpont és körzetmesterség), az A 6. előadóbrigád (Mozgóposta Csomagfeldolgozó és Vám-közvetítő Üzem), a Csonka János gépkocsivezető brigád (Posta Járműtelep, Dózsa garázs), a Lenin hírlap-előfizetési, árusbrigád (Hírlap és Postaszállítási Igazgatóság), a Lenin műszaki fejlesztési brigád (Posta Építési Üzem, műszaki fejlesztési osztály), a Heim Péter pedagógiai és módszertani brigád (Posta Oktatási és Kulturális Intézet, pedagógiai és módszertani osztály), a Béke karbantartó műszerészbrigád (Komárom Megyei Távközlési Üzem, komáromi főközpont), az Ifjú Gárda hálózatépítő brigád (Posta Hálózatépítő Üzem, Szeged) és a Kállai Éva távírásbrigád (Kazincbarcika 1 postahivatal).

A Nemzetközi Munkaverseny Élenjáró Dolgozója és egyidejűleg Kiváló Dolgozó kitüntetését a Posta Kísérleti Intézet Szinkron brigádjának vezetője, Nehéz György tudományos munkatárs kapta.

A Postások Szakszervezetének elnöksége 1989. évi munkatervének megfelelően tartotta ülését március 30-án.

Napirendjén szerepelt a Magyar Posta 1986-90. évekre kötött kollektív szerződésének 1989. évi módosítása. A posta javaslata élénk vitát váltott ki, mivel igen jelentős változásokat tartalmaz az előző évekhez képest. A vita során kialakított módosító javaslat április elején eljut a postaszervekhez úgy, hogy azt április 15. és május 10. között a dolgozókkal megvitathassák és bizalmistületi ülésen (taggyűlésen) a javaslatot összegezhessék. Május 10-ét követően a Magyar Posta Központjához beérkezett javaslatokat feldolgozzák, és az újabb tervezet júniusban kerül az elnökség és a központi vezetőség elé, hogy az elfogadott módosításokat még június 30-ig kihirdethessék. Az új szabályozás értelmében csak ebben az esetben lehet a ksz-ben foglaltakat január 1-jétől érvényesíteni. A módosításokkal lapunk 3. oldalán külön cikkben foglalkozunk.

Az elnökség tárgyalta

A kollektív szerződést követően vitatta meg az elnökség az 1988. évi munkaverseny alapján a kollektívák kitüntetésére készített javaslatot. Az odaítélés rendszerét módosította az a körülmény, hogy a posta már nem önálló, hanem minisztériumhoz tartozik. Így a Közlekedési, Hírközlési és Építési Minisztérium állapított meg kitüntetési kereteket, amelyek értelmében a Magyar Posta az elnökséggel egyetértésben a következő kitüntetésekre tehetett javaslatot a pályázó középfokú postaszervek részére: Kiváló Vállalat, Elismerő Oklevél, Miniszteri Dicséret; a szocialista brigádok részére: az Ágazat Kiváló Brigádja, a Nemzetközi Munkaverseny Élenjáró Brigádja (brigád-oklevél), a Nemzetközi Munkaverseny Élenjáró Dolgozója (egyéni kitüntető jelvény).

Az 1988. évre meghatározott feltételek figyelembevételével 16 középfokú postaszerv nyújt

tott be pályázatot, 5 postaszerv nem élt ezzel a lehetőséggel.

A szocialistabrigád-mozgalomban 1988-ban nyújtott teljesítményük alapján a középfokú postaszervek 36 brigádot terjesztettek fel magasabb kitüntetésre. Ebből 32 brigádot javasoltak kitüntetésre. Az elnökség a kitüntetési javaslatokat vita nélkül, egyhangúlag elfogadta.

Ugyancsak vita nélkül fogadta el az elnökség az 1989. május-december havi SZOT-beutalójegyek elosztását. Sajnálatlaltal vette ugyanakkor tudomásul azt, hogy újabb 5 ezer fővel csökkenteni kellett a szakszervezeti kedvezményes üdülteiben részt vevők számát, azért, hogy 1989-ben ne kelljen újból emelni a térítési díjakat.

Ezt követően elfogadta az elnökség a szakszervezeti tisztviselők képzésének, továbbképzésének lehetőségeire, az igényeknek megfelelő formák és módszerek kialakítására tett

javaslatot, valamint a Postások Szakszervezete 1988. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

Az elnökségi ülést Doros Béla elnökhelyettes tájékoztatója zárta, a Magyar Posta átszervezésének jelenlegi állásáról, illetve az elkövetkező feladatokról beszélt.

Tájékoztatójában elmondta, hogy az átszervezéssel kapcsolatban a legnagyobb nyilvánosságra törekednek, és úgy ítélik meg, hogy július-augusztus táján már minden postás dolgozó kiszámíthatja, hogy az átszervezést követően miképpen alakulnak munkahelyi körülményei.

Jelenleg úgy tervezik, hogy csak középszervi szintig hozzák létre az új szervezetet, és az új egységek fogják már saját belső struktúrájukat kialakítani, kivéve a Hírlap- és Postaszállítási Igazgatóságot, amelynél a változó feladatokra még ebben az évben teljes mélységében új szervezetet kell létrehozni.

Barabás Györgyi

Sokrétű érdekvédelem

A Budapest 70-es hivatalnál az utóbbi időben észrevehetően megnövekedett a szakszervezet szerepe, a szakszervezeti munka fontossága. Nem könnyű, de igen fontos feladat a gyors egymásutánban zajló politikai eseményekre való reagálás, ugyanakkor a szakszervezet részéről a megfelelő állásfoglalás kialakítása. A hivatalon belül a szervezettség 94 százalékos, így gyakorlatilag csaknem valamennyi dolgozó érdekvédelméről van szó.

Sokban segítette ezt a munkát a szakszervezeti szemináriumok új formája, a szakszervezeti vitakör. Az idősebb eseményekhez kapcsolódó előadások, megbeszélések, viták során az elhangzó kérdések, vélemények világosan és egyértelműen azonnal a felszínre hozzák azokat a gondokat, amelyek a legtöbb embert foglalkoztatják. Bizonyos, hogy a jövőben is ez az egyik legjobban járható út a dolgozók gyors, tárgyiszervi, pontos informálására, azzal az előnnyel, hogy a közvetlen kapcsolat lehetőségének megteremtésével azonnal kérdezhetnek és vitázhatnak is.

A helyi szb egyik legfontosabb feladata a dolgozók érdekeinek védelmét szolgálja, a dolgozók érdekeiben fellépni. Az szb rétegpolitikai munkájára tükröződik vissza a megkérdőjelezett dolgozók véleményében.

Az szb a titkár vezetésével, véleményem szerint, minden esetben igyekszik a dolgozók érdekeit képviselni, a szakszervezeti tagok érdekvédelmét felvállalni, mind az anyagi megbecsülést, mind a hivatali munkakörülményeket illetően — mondja Viktor Jenőné bizalmi.

Pető Ildikó és Tas Gabriella (22 évesek) véleménye:

— Valóságos működést, élő munkát várunk az ifjúsági tagozattól. Azt szeretnénk, ha az szb munkájában a fiatalok szabadidős programjai az eddigieknél is jobban előtérbe kerüljenek. A szakszervezeti mozgalomtól azt várjuk, hogy harcolja ki a fiatalok létbiztonságának alap-

vető feltételeit: a munkához, a családalapításhoz szükséges minimális anyagi háttérrel és lakáshoz való jutás lehetőségét. Egy szóval szociális biztonságunkat.

Árpás Józsefné és Oszlánzi Sándorné, mindketten főpénztári dolgozók:

— Azt várjuk a szakszervezettől, hogy továbbra is kellőképpen képviselje a dolgozók érdekeit. Idáig a szakszervezeti bizottság mindig messzemenőleg támogatta az indokolt segítyeket vagy a lakásépítési költséget. Viszont évenként problémát jelent a nyári családi beutalók elosztása. Szeretnénk, ha a jövőben az osztályunkon dolgozó családi emberek a gyerekeikkel az iskolai szünidőben együtt nyaralhatnának a szakszervezeti üdülőkben. A főpénztár új szolgáltatása — a zárt rendszerű pénzfeldolgozás — rendkívül nagy szellemi és fizikai megterhelést jelent a dolgozóknak. Ezt a munkát az igazgatóság is elismeri. Ahhoz viszont, hogy a továbbiakban ilyen színvonalasan el tudjuk látni, a szakszervezet által is támogatott bérigényünket is ki kellene elégíteni.

— Egymás között is vitatkozunk, politizálójegyen-e a szakszervezet. Természetes, hogy erről nem mondhatunk le. Tagságunk kötelez bennünket erre. Gondoljunk csak a bérekre! A bér legalább annyira politikai, mint közgazdasági kategória. Gondoljunk arra, hogy demokrácia is csak akkor lesz, ha mi, munkások és képviselőink nap mint nap igényeljük azt. Különösen nagy az igényünk a gazdasági vezetőkkel szemben. Minden dolgozó jogos követelése, hogy jól szervezett munkát végezzon. A korszerű rendszer-szervezés, folyamattervezés és kapcsolódó alrendszer opti-mális összhangja nélkül nincs hatékonyság.

— A szakszervezet elkötelezettje a jól szervezett, tisztességes munkának, és ennek fejében joggal igényelheti, hogy a munkáltatók ismerkedjenek

meg egy új fogalommal, amit úgy hívnak: a kultúrált életvitelhez szükséges tisztességes bér — mondja Csátári Lajos bizalmi.

Derekas Béláné nyugdíjas véleménye:

— Úgy érzem, hogy a szakszervezet mindig megkülönböztetett figyelmet fordított a nyugdíjasokra a segélyezésnél, a beutalók elosztásánál, a kirándulások, klubnapok és egyéb kulturális rendezvények szervezésénél is. Az évente többszöri segélyezések ellenére a kisnyugdíjasok helyzete nagyon nehéz. A legfontosabb feladat lenne ennek a kritikus helyzetnek a mihamarabbi megoldása vagy legalább enyhítése.

— Jól tudunk együttműködni — mondja Ágoston László, a hivatal vezetője. — A hivatal dolgozóit érintő döntések előkészítő szakaszában nem egy esetben kemény vitánk vannak, a nézetkülönbségek egyensúlyba hozására törek-szünk. Nagymértékben segíti a szakvezetők munkáját, hogy a szakszervezeti titkár személyében rugalmas, de mindig a közösség, a kollektíva érdekeit néző emberrel tárgyalhatok.

A szakszervezeti bizottság februárban fogadta el az éves költségvetési tervet. Mivel a Postások Szakszervezete 50 százalékra emelte a tagdíjból való alaprészesedést, így az szb több pénzt tud fordítani a dolgozók támogatására. A tagdíjból és a központi támogatásból együtt 543 000 forintból gazdálkodik. Szociális felhasználásra (különböző segélyekre) 269 000 forintot terveznek, ebből jelentős összeget a nyugdíjasok támogatására fordítanak. Kulturális felhasználásra 140 000, sportra 50 000 forint a tervezett összeg. A szakszervezeti könyvtárnak könyvbizetésre — az előző évhöz képest — 7000 forinttal megemelt összeget nemcsak a növekedő könyvárakat kompenzálja, hanem még több könyv és folyóirat vásárlására is lehetőséget ad. A tavalyi jó gazdálkodás eredményeként az 1989-es évet az szb 200 000 forintos tartalékkal indíthatja, s most ennek az összegnek a hasznos befektetésével foglalkozik.

Mivel minden munka személyhez kötődik, így a 70-es hivatalnál is meghatározó szerepe van a szakszervezeti bizottság munkáját összehangoló titkárnak: Velkei Istvánnénak. Számos esetben még jóval a munkaidő előtt és nemegyszer még a késő esti órákban is a hivatalban található. Mint területi instruktor segíti az Újpest 1-es és a Rákospalota 1-es hivatal szb-titkárának munkáját is, és mindemellett még most végzi a Tanárképző Főiskola második évét. Ott van a dolgozók között, a nyugdíjasok találkozóján, a politikai fórumokon, részt vesz a vetélkedők szervezésében... és még sorolhatnám tovább.

— Minderre hogy van energiája? — kérdezem tőle.

— 1977 óta végzek a szakszervezetben társadalmi munkát. Az emberekkel való foglalkozás, gondjaik megértése, megoldása mindig új erőt ad az újabb és újabb feladatok ellátásához. Az elmúlt évben sokat változott a szakszervezet munkája, az embereknek a szakszervezettel szembeni igénye, és ez szükségessé teszi valamennyiünk számára az új látásmód kialakítását, az új helyzethez való alkalmazkodást.

A hivatalon belüli szakszervezeti munka értékelése a tag-szabó feladata. A fentiek csak bepillantást kívántak nyújtani ebbe a sokirányú, emberközpontú tevékenységbe.

Horváth Károly

KITÜNTETÉSEK

Kiemelkedő szakszervezeti és szakmai munkája alapján április 4-e alkalmából

Munka Érdemrend arany

fokozatú kitüntetést kapott Szépe Lőrinc tszb-titkár (Pécsi Postaigazgatóság).

Munka Érdemrend bronz

fokozatú kitüntetésben részesült Horváth Mihály nyugdíjas bizalmi (Szekszárd 1 postahivatal) és Reittmann Ferenc tszb-titkár (Baja postahivatal).

Kiváló Munkáért

kitüntetést kapott Balla Ferenc tszb-titkár (Gépjárműszállítási Üzem, Debrecen), Csapó Emil tszb-titkár (Lipót Távbeszélő Üzem), Csurgó Katalin bizalmi (Posta Építési Üzem), Dér Mihályné gazdasági felelős (Fejér megyei Táv-közlési Üzem), Gálík Pálné tszb-elnök (Budapest 70 postahivatal), Hosszú Gáspárné bizalmi (Budapesti Távbeszélő Igazgatóság), Katona Ernő kv-tag (Veszprém megyei Táv-közlési Üzem), Katona Sándorné gazdasági felelős (Gépjárműszállítási Üzem, Szeged), Kiss Jánosné gazdasági felelős (Tatabánya 1 postahivatal), Kocsis Sándor propagandista (Levélfeldolgozó Üzem, Budapest), Kovács István tszb-titkár (Jászberény 1 postahivatal), Kristóf József tszb-titkár (Tokaj postahivatal), Nagy László gazdasági felelős (Átviteltechnikai Gócsüzem, Miskolc), Pintér Imréné tszb-titkár (Keszthely 1 postahivatal), Szalay Györgyné szociálpolitikai bizottsági tag (Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság), Szuper Istvánné tszb-titkár (Helyközi Távbeszélő Igazgatóság), Tatár István tszb-titkár (Gépjárműszállítási Üzem, Szeged), valamint Tóth Lászlóné tszb-titkár (Sopron 1 postahivatal).

Elnöki Dicséretben

részesült Czeglédi András tszb-titkár (Diósd Rádióállomás), Dóra József tszb-titkár (Átviteltechnikai Gócsüzem, Szeged), Egresits Lászlóné bizalmi (Soproni Postaigazgatóság TSZB), Farkasné Halász Gabriella bizalmi (Posta Számítástechnikai és Elszámolási Intézet), Farkas Péter tszb-titkár (Tarnaméra postahivatal), Götz József tszb-titkár (Szekszárd 3 postahivatal), György Géza tszb-titkár (Miskolci Postaigazgatóság), Henzer Gézáné bizalmi (Budapest 62 postahivatal), Juhász Sára tszb-titkár (Kecskemét 1 postahivatal), Lénárt Ferencné bizalmi (Pesterzsébet 3 postahivatal), Molnár Ferenc tt-felelős (Balassagyarmat 1 postahivatal), Pap Tibor gazdasági felelős (Pápa 1 postahivatal), Pazsiczki Istvánné tt-felelős (HPI HELIR), Schenker Nándor könyvtáros (Posta Járműtelep), Szijjártó István tszb-titkár (Nyíregyháza 2 postahivatal), Szűcs Sándorné tt-felelős (Posta Alközponti Üzem), Virág István tszb-elnök (Távközlési Gócsüzem, Budapest), Vuicsák Pálné nőfelelős (Salgótarján 6 postahivatal).

Távol-keleti vendégek

A vendégek szakszervezetünk titkárságával is folytattak tárgyalásokat

Melyik az az ország, amelynek dinamikus fejlődési ütemét tekintve a szemlélt rendszerint csodáról beszél? Ugye, mindenki rávágja: Japán.

Pedig ha kicsit jobban elmélyülünk az ország elmúlt negyven évének tanulmányozásában, rájövünk, hogy nem a csodának, hanem az ott élő emberek rendkívül következetes, szorgalmas és magas színvonalú munkájának köszönhető a gazdasági fellendülés. A hitelesebb képhez kapunk adalékokat a Japán Postások Kantói Területi Szakszervezeti Bizottságának háromtagú delegációjától, akik szakszervezetünk meghívására március 13-17. között tartózkodtak hazánkban. Tőlük, személy szerint Hirofumi Hayakawa-tól, a Zentei Kanto elnökétől, Arata Natori-tól, a Zentei Kanto főtitkárától és Takeo Suzuki-tól, a Zentei Ibaraki Területi Iroda elnökétől kaptunk tájékoztatást.

Elmondásuk szerint országuk a háború után a nehézipar fejlesztette versenyképessé. Később a természeti adottságokat figyelembe véve kitelepítették ezt az iparágat. Külföldi, első-sorban távol-keleti országokban kezdtek vállalkozásokba.

Az eredményeken felbuzdulva a könnyűipar, majd a harmadik szektor felé fordultak, mely utóbbi hozta meg számukra igazából a legnagyobb sikereket.

A Japán Postához a hagyományos szolgáltatás (levél-, csomagszállítás stb.), a takarékszolgálat és a biztosítás tartozik.

A távbeszélő- és táviró-szolgáltatás főleg magánkézben, az elektronikai ipar a nagy monopóliumok kezében összpontosul. Az utóbbi időben a csomagszállítás és a postahivatalok közül is egyre több került magánvállalkozásba. Az új tulajdono-

sok emelték a szolgáltatások árát, gépesítették a kézi munkát és így nyereségessé tették vállalkozásukat. Az állami posta — mivel árakat nem emelhetett — csak úgy maradt életben, hogy növelte a szolgáltatás gyorsaságát, javította a megbízhatóságot, és új szolgáltatásokat vezetett be.

A bérben kategóriákat állapítottak meg, de az azonos munkakörben dolgozók, azonos bért kapnak. A bérfejlesztésben nem jellemző a differenciálás, csak a nyereséget osztják el differenciáltan a dolgozók között. A különböző intézkedések eredményeként 1988-tól első alkalommal nyereségessé vált az állami posta is.

A lakosság kedvezően fogadta a változásokat, a postások munkafeltételei viszont rosszabbak lettek. Ezért — mint azt a japán kollégák elmondták — szakszervezetük fontos feladatának tekinti a munkafeltételek javítását. A technikai fejlődés eredményessége mellett annak a dolgozóra kedvezőtlen hatásával is számolni kell.

A Japán Postások Szakszervezetéhez 11 területi szakszervezeti bizottság tartozik. Ebből az egyik legnagyobb a kantói. Taglétszámuk 26 000. Szervezettségük 65 százalékos. A tagdíj a havi bérnek körülbelül 2,4 százaléka.

A magyarországi látogatásról Hayakawa elnök a delegáció nevében nagyon kedvezően nyilatkozott. Értékesnek mondta a szakszervezetünk titkárságával folytatott eszmecsere. Erdeklődéssel tekintettek be a 72-es postahivatal, valamint a Mozgóposta Csomagfeldolgozó és Vámközetítő Üzem szakmai és szakszervezeti munkájába is. Hasznos tapasztalatokkal és jó benyomásokkal távoztak hazánkba.

— táncos —

Szakszervezetünk múlt évi gazdálkodása

Amikor az alapszervezetekben és később a felsőbb szakszervezeti szervezeteknél az 1988. évi költségvetéseket készítették, még több jelentős változás előtt álltunk. Akkor már elveiben elkészült az új tagdíjrendszer, de még nem vettük be. Tudtunk a személyi jövedelemadó és az általános forgalmi adó lényegéről, de a tényleges hatással nem számoltunk.

Az alapszervezetek tervezését is magába foglaló központi költségvetést testületeink úgy fogadták el, hogy abban az eddigieknél jóval több bizonytalansági tényező szerepelt. Ennek tényét a tervezett költségvetési hiány is mutatta, hiszen az alapszervezetnél 3,8 millió, míg a központi tervben félmillió forintos tartalékokat irányoztunk elő.

A szakszervezeti gazdálkodás év végi eredménye — a kedvezőtlen előjelek ellenére — a vártnál lényegesen jobb képet mutat. Az alapszervezetek 329 ezer forintos, a központi költségvetés 3,7 millió forintos aktívummal zárta az évet.

Mielőtt kitérnénk a részletes elemzésre, egy összesített táblázattal szemléltetjük az éves gazdálkodást. (Lásd a cikk végén! A szerk.)

A táblázat adatait olyan csoportosításban állítottuk össze, hogy a gazdálkodásnak mely szintjén keletkeztek a bevételek és a felhasználások. A központi és az alapszervezeti szintű csoportosítás mutatja, hogy mind a tagdíjból, mind az egyéb forrásokból származó bevételek és a kiadások miképpen oszlanak meg.

Milyen bevételekből gazdálkodtunk?

Szakszervezetünk 1988. évi teljes körű bevételeinek 63,6 százalékát, 53,8 millió forintot a tagdíjak adták. A Magyar Posta központilag, illetve a területi igazgatóságok szintjén összesen 18,7 millió forintot adott a szociális, kulturális és sportcélú kiadások fedezetére. Ez az összes bevételből 22,1 százalékot tesz ki. Az egyéb bevételek és támogatások együttes összege 12,1 millió forint. Ebben jelenik meg az alapszervezetek központi támogatása, mely végeredményben a központi tagdíjbevételeket csökkenti, s a tanulókat, nyugdíjasokat, jog- és tagfenntartók éves szintű tagdíja 60 százaléknak megfelelő összeg minden alapszervezetnél.

Mint az az összehasonlító táblázatból is jól látható, az 1988. évi bevételek a költségvetésben tervezetthez mérten kedvezően alakultak, mintegy 20 százalékkal haladták meg azt. Ezen belül a tagdíjbevételek 7 százalékkal múlták felül a tervezettet. Mint a bevezetőben már jeleztük ebben döntően a tagdíjrendszerváltás, valamint a negyedik negyedévi bérfejlesztés játszott közre.

Végeredményben összességében elegendő volt a kiadások fedezésére, sőt megtakarításra is lehetőség nyílt az előirányzatok, a politikai célok, akciók magvalósítása mellett.

Mire és mennyit költöttünk?

Ismét az összehasonlító táblázatra utalunk, amikor a felhasználások arányait mutatjuk be. A mintegy 80,7 millió forintos összes kiadás ellentétele a 84,7 millió forint bevétel.

Szakszervezeti központ	20,0
Területi sz. biz.	8,3
SZOT-befizetések	7,0
Üdülőberuházások	1,9
Alapszervezetek	62,8

Összesen: 100,0%

A központi apparátus működésére és fenntartására a tervezett 17,4 millió forint helyett 16,2 millió forintot fordítottunk (93,1 százalék).

Anyagköltségeinknél a tervezett 975 ezer forinttal szemben 791 ezer forint volt a felhasználás. A megtakarítás elsősorban a fogyóeszköz-beszerzésnél keletkezett.

Az apparátusi költségeknek mintegy a felét a bérek, bérjellegű költségek és a jutalmazások összege teszi ki. A tényszám 8,3 millió forint, mely 97,8 százalékos teljesítésnek felel meg. E költségcsoport tartalmazza a különféle megbízási, fordítói és tolmácsdíjakat, alkalmi munkabéreket is. A megtakarítás be nem töltött létszámhelyek, betegség stb. következménye.

A bérek és bérjellegű költségek után 709 e Ft összegű társadalombiztosítási járulékokat fizettünk. (A járulék 1988-ban még csak 10 százalékos volt.)

Megtakarítást értünk el a fenntartási költségekben is, azáltal, hogy a felújítási előirányzat fel nem használt részével nem növeltük a meglévő felújítási alapunkat. A fenntartási költségek 1988-ban 1,4 millió forintot emésztettek fel.

A bérköltség után a legnagyobb arányt a működési kiadások csoportja képviseli, mely 4,9 millió forinttal az összes apparátusi költség 30 százaléka. Néhány nagyobb összeget tartalmazó jogcím: a Postás Dolgozó előállítási és terjesztési költsége 1019, külföldi delegációk fogadása 994, bel- és külföldi kiküldetések 552, nyomtatvány-, papír-, írószerek 484, társadalmi aktívák tiszteletdíja, jutalma 406, értekezletek költségei 382 ezer forint.

A központi vezetőség apparátusának felhasználásait a növekvő árak mellett is a tervszint alatt tudtuk tartani, úgy, hogy a felhasználások között szerepeltek olyan tervek felüli tételek is, mint a két alkalommal megrendezett nagyon nagy feladatok megoldó, nagy jelentőségű országos alapszervezeti titkári értekezlet.

Területi szervek

Szakszervezetünk középszervei, az igazgatósági tagozódásoknak megfelelő tsz-b-k 1988-ban a tervezett 7,3 millióval szemben 6,7 millió forintot használtak fel. Az egyes szervezetek felhasználása között jelentős különbségek alakultak ki, melyek oka egyrészt az irányításuk alá tartozó alapszervezetek és taglétszámuk, valamint elhelyezésük különbözősége. Más költség merült fel egy, az igazgatósággal azonos épületben elhelyezett, vagy például a szakszervezetek megyei tanácsainak (szmt-k) épületében működő tsz-b-k esetében. A költségek megoszlása a következő:

bér és bérjellegű	3 684 000
tb-járulék	414 000
működési kiadások	2 518 000
anyagköltség	87 000
összesen:	6 703 000

A tsz-b-k felhasználásainak összetétele hasonló a központi vezetőség apparátusához. A bérjellegű költségek aránya itt is az összegnek mintegy a fele.

A működési kiadások közül értekezletekre 610, társadalmi aktívák jutalmazására 695, tiszteletdíjakra 436, társadalmi aktívák költségterítésére 301 ezer forintot fordítottak.

A 80,7 millió forintos felhasználás 7 százalékát a SZOT részére központilag utaltuk át az alábbiak szerint. SZOT-járulék (az éves tagdíjbevétel 5 százaléka) 2692, iskolaközpontok fenntartásához 538, hozzájárulás a nemzetközi szolidaritási alaphoz 1077, szakmaközi szervezetek támogatására 176, ifjúsunkas alapszervezetek támogatására 404, tsz-b-k elhelyezési költséghozzájárulása 330, közös beruházásokhoz 401, összesen 5618 ezer forint.

A bevételek legnagyobb részét közvetve vagy közvetlenül az alapszervezetek a tagság céljaira használták fel. Közvetett formában — központi elszámolással — fizettük a kulturális, üdültetési, szociális és sportcélú támogatásokat, összesen 9,2 millió forint összegben. Ennek keretében folyósítottunk alapszervezeti kulturális támogatásokat, kiegészítettük a SZOT-üdüljegyek árának az I.—III. negyedévre jutó összegét, finanszíroztuk a vállalati külföldi csereüdültetést, lebonyolítottuk a vállalati gyermeküdülés utaztatási feladatait.

Ebből fizettük a központi rendkívüli segélyeket, s adtunk támogatásokat a nyugdíjas tagokat tömörítő alapszervezeteknek, finanszíroztuk a központi tömegsportot, hozzájárultunk a központi szervezésű postásvonalok költségeihez. Minden itt elszámolt támogatást a szakszervezeti tagok kisebb vagy nagyobb csoportjai részére használtunk fel.

Az alapszervek saját bevételeiből közvetlenül 41,5 millió forintot költöttek tagságuk kul-

turális, szociális és sportcéljaira, valamint működési költségeikre. A százalékos felhasználási arányok:

bérjellegű	9,7
szociális	47,3
kulturális	24,7
sportcélú	5,2
szervezési és működési	13,1%

A bérjellegű kiadások a tisztviselők bruttó tiszteletdíját tartalmazzák, melynek átlag 40 százalékát jövedelemadóként elvonják.

A szociális jellegű kiadások tényszáma nagyobb a költségvetésben tervezettnél, ami azt mutatja, hogy az alapszervek az igények, a rászorultság miatt a területre koncentrálták a felhasználásokat.

Az ideiglenes, rendkívüli segélyként 8,3 millió forintot fizettek ki. A segélyben részesítettek száma 7155, s az egy főre jutó összeg átlaga 1160 forint. Ez ideig csak a tervekben szerepelt ehhez hasonlóan nagy segélyátlat. A szakszervezeti szociális segélyekből 6522 nyugdíjas és 1205 nagycsaládos vagy gyermekét egyedül nevelő szülő részesült.

A tervezett 5,9 millió helyett 8,6 millió forintot fizettek ki nem segélyezési célú, szociális kiadásokért. Az összeg jelentős részét a nyugdíjas szakszervezeti tagokkal kapcsolatos felhasználások teszik ki.

A tervezettnél nagyobb összegűek a kulturális célú kiadások is. Minthogy a bevételi oldalon részben a tagdíjból, részben a vállalati támogatásból túlteljesítés keletkezett, a fedezet a legtöbb alapszerveztnél rendelkezésre állt. A névérték növekedése azonban nem jelent egyenes arányú teljesítménynövekedést is, hiszen az áremelkedések a területen is elvonást jelentenek.

A szervezési és működési kiadások között elszámolt értekezletek költségei is nagyobbak a tervezettnél, amit főként az áremelkedések indokolnak.

A társadalmi munkát végző aktívák közül 3940-en részesültek jutalomban. A részükre kifizetett összeg 1 565 000 forint, az egy főre jutó összeg mindössze 400 forint.

1988-ban a szakszervezeti munkában, s így a szakszervezeti gazdálkodásban is új motívumok jelentek meg, melyek bizonyos mértékig a korábbi, állandósult arányokat kimozdították a holtponton. A különböző szintű testületek nagyobb figyelmet fordítottak a szakszervezetek pénzügyi tevékenységére is. A tagság mind nagyobb részvételt igényel a felhasználások meghatározásában, az alapszervezetektől a legmagasabb szakszervezeti fórumokig bezárólag.

E jogok kiszélesedése a szakszervezeti gazdálkodás területén is azt jelentse, hogy mindenkor a többségi igény a meghatározó, s a jogok mellett a kötelezettségek is kerüljenek előtérbe.

Perjési József

Adalékok a ksz-vitához

A kollektív szerződés módosításának ez évi vitája kissé eltér a korábbi évekből megszokottól. A Munka Törvénykönyvének módosításával megszűnt az előző évi végrehajtásról szóló beszámoló kötelezettség. Ezt korábbi évekből mind a szakszervezet, mind a szakszervezet több esetben kérte. A vitára bocsátott anyag tehát csak a módosítási javaslatokat tartalmazza. E vitaanyag több olyan változást is magában foglal, amelyeket már több éve, illetve több évtizede sürgettünk.

A vita anyagából — a teljesítmény igénye nélkül — emelnék ki néhány módosítási javaslatot.

Pótlékok karbantartása

A VII. ötéves terv bérpolitikai irányelveiben ezen időszakra irányoztuk elő a pénzkezelési pótlék és a biztonsági pótlék feltétel- és mértékrendszerének felülvizsgálását.

A pénzkezelési pótlékot utólag 1984-ben módosítottuk. E pótlékban mintegy 19 ezer dolgozó részesül. A vitaanyag a pótlék változtatására két lehetőséget javasol:

- az egyik: a jelenlegi rendszerben nem változtatja meg, összegeit átlag 54 százalékkal emeli, amellyel a pénzkezelés mennyiségű növekedését ismeri el. E rendszer hátránya — amit a postaszervek többször is kifogásoltak —, hogy nem ismeri el a pénzkezelés körülményeit, továbbá nem kezeli a hírlapok pótlékigényét.

- a másik: rendszerváltoztatás és a hírlapokra való kiterjesztést is jelenti. A rendszer egyszerűbbé válik, nyolc tarifa helyett csak öt lenne. Az egyes tarifákhoz tartozó munkakörök kiválasztásánál a főbb szempontok az alábbiak voltak:

- a pénzkezelés körülményei (hivatal, zárt helyiség, utca stb.);
- összetettsége (pénzfelvétel, kifizetés, díjbeszedés stb.);
- a „ráfizetés” mértéke és a rendszeresség stb.

Ez a változat — véleményünk szerint — szorosabb kapcsolatot alakít ki a pótlék mértéke, valamint az alapul szolgáló körülmények között, vagyis jobban szolgálja a kitűzött célt.

40 órás munkahét

A dolgozók régi, jogos igényének teljesítésére nyílt lehetőség azzal, hogy a 40 órás munkahét általánossá tételének jogi akadály megszűnt. Így a Magyar Posta is saját hatáskörben mérlegelheti ezt a kérdést. Igaz, hogy e lehetőség az a posta nem könnyű helyzetben kapta, mégis szakszervezetünk elnöksége — a Magyar Posta vezetésével egyetértésben — úgy foglalt állást, a közfunkák postaszervek felé tovább kell adni azt a lehetőséget, hogy a 40 órás munkahét kiterjesztéséről, a bevezetés idejéről maguk döntsének. Ennek előfeltételeit ugyanis a postaszerveknek kell megteremtenuk és költségeit is ők fedezik.

A legfontosabb feltételek:

- a rövidebb munkaidő bevezetésével nem romolhat a szolgáltatás színvonala;

- a felmerülő többletköltségeket a gazdálkodás hatékonyságának növelésével, jobb munkaszervezéssel, a belső tartalékok feltárással kell ellensúlyozni;

- a dolgozók bére a munkaidő mérséklése miatt nem csökkenhet.

Napidíj

Harmincnyolc év után végre megváltozott aapidíj 31 forintos összege is. Külön örömdetes, hogy nemcsak egy összeg emelkedéséről van szó, az új szabályozás döntési lehetőséget is ad. Az új központi szabály keretjélegű, s

a konkrét szabály megalkotását a kollektív szerződésekre bízta.

A keretszabály lényege:

- maximum 80 forint lehet a számla nélkül elszámolható napidíj összege;

- a kollektív szerződésben a másodosztályú vendéglátóipari áruk alapulvételével lehet meghatározni a számlával elszámolható napidíj maximális összegét.

Jogos kérdések lehetnek:

- a számla nélküli elszámolhatóságnál miért határoz meg a minisztertanácsi rendelet fix összeget?

- miért nem határozhat meg ennél magasabbat a kollektív szerződés esetleg számla nélkül?

Mindkét kérdésre válasz: a személyi jövedelemadóról szóló törvény adómentes költségterítés csak úgy ismer el, ha azt felsőbb jogszabály fix összegben rögzítette, vagy ha számlával igazolják.

A keretszabály és a gazdálkodási megfontolások figyelembevételével a kollektív szerződés szabályozási javaslata kétféle megoldást tartalmaz. Július 1. után a 31 forint helyett számla nélkül 60 forint, 1990. január 1-jétől 80 forint számolható el. Utóbbi időponttól kezdve számlával 110 forintig is elszámolható lesz a napidíj.

Természetesen aapidíj összegével párhuzamosan változik az ellátási díj összege is a hálózatépítés és fenntartás területén, ugyancsak két lépcsőben. Ennek maximális összege július 1-jétől havonta 1300 forint, 1990. január 1-jétől pedig 1800 forint lesz.

Néhány adat a kétféle megoldás indoklásához:

- az emelés ez évi többletköltsége körülbelül 25 millió forint;
- jövő év január 1. után a 25 millió forint megduplázódik, tehát körülbelül 50 millió többletköltséget jelent, továbbá az újabb 20 forint emelésnek és a számlával történő elszámolás lehetőségének körülbelül 40 millió forint költségtöbblet a következménye. Így 1990-ben összesen mintegy 90 millió forint lesz a költségnövekedés.

Felmentési idő

Három évvel ezelőtt a munkaidőalap védelmére a Munka Törvénykönyve megszigorította a munkáltató mérlegelési, döntési körébe tartozó felmentési idő adását. Ekkor a kollektív szerződésből törölni kellett azt a szabályt, amely szerint a nyugdíjba vonuló, hosszú tisztségviselővel rendelkezőket a munka alól a teljes felmondási időre fel kell menteni. A változást a dolgozók jogosan sérelmezték. A Munka Törvénykönyvének módosítása visszaadta ezt a döntési szabadságot, s így lehetővé vált a hosszú tisztségviselő elismerése e formájának visszaállítása. A javaslat szerint tehát annak a dolgozónak, akinek nyugdíjazásakor férfiaknál 35, nőknél 30 év tisztségviselője van a felmondási idő teljes tartama alatt mentesül a munka alól.

Nem a kollektív szerződés része, de a vitaanyag lényeges részét képezi a tisztségviselőket továbbfejlesztésére, korszerűsítésére tett javaslat. A Postás Hűség Alapítvány létesítése valóban a hosszú szolgálat és a hűség elismerését jelenti a dolgozó életének olyan szakaszában, amikor a segítségére a legjobban rászorul.

A Munka Törvénykönyv módosítása a kollektív szerződés tartalmát a jelenlegihez képest szélesítette. Lényeges új elem a kollektív szerződést kötő felek közötti kapcsolatrendszer szabályozásának lehetősége. Nem kisebb jelentőségűek a vitás kérdések rendezésére felállítandó egyeztető bizottság létrehozásáról, a vétőjog szélesítéséről, a dolgozók vezetésében való részvételéről stb. szóló módosítások sem.

E kérdésekben jelenleg folyik a szabályozási, illetve az előkészítő munka.

Tóth Pálné

Megnevezés	1988. évi terv		1988. évi tény		Eltérés a tervtől (+ -) E Ft
	központ	alapszerv	együtt	együtt	
BEVÉTELEK					
tagdíjbevételek	30 131	20 087	50 218	31 647	22 194
központi támogatás (tagdíjból)	—	1 138	1 138	—	1 983
vállalati támogatás	8 159	6 664	14 823	7 184	11 560
egyéb bevételek	3 270	1 408	4 678	4 095	6 054
Összesen:	41 560	29 297	70 857	42 926	41 791
					84 717
+13 860					
FELHASZNÁLÁSOK					
központi apparátus	17 439	—	17 439	16 167	—
területi szakszervezeti bizottságok apparátusai	7 300	—	7 300	6 703	—
SZOT részére	6 909	—	6 909	5 618	—
üdülőberuházásra	850	—	850	1 530	—
alapszervezetek közvetett és közvetlen felhaszn.	9 577	33 103	42 680	9 208	41 462
Összesen:	42 075	33 103	75 178	39 226	41 462
					80 688
+ 5 510					
Eltérés:	— 515	— 3 806	— 4 321	+ 3 700	+ 329
					+ 4 029

Bérfejlesztés január elsejei hatállyal

Átlag 9 százalék

A Debreceni Postaigazgatóság 1989. évi bérfejlesztését tárgyaló bizalmi testületi ülésre március másodikán került sor. Ezt megelőzően a szakszervezet és a szakmai vezetők között többfordulós tárgyalássorozat zajlott le a múlt évben megteremtett mozgóbérrész alapbérítésének és az az évi bérfejlesztés rendezőelveinek kialakítására, megvalósításának időpontjára vonatkozóan.

A szakszervezet és a szakvezetők által képviselt álláspontok közül egyetértés született abban, hogy

○ az 1988. évihez képest nagyobb hányadot kell alapbérítésre a rendelkezésre álló forrásból,

○ a 4000 forintos bérminimum elérését biztosítsuk,

○ a távközlés-fejlesztési program kiemelt jelentősége tükröződjön a bérfejlesztésben,

○ a bizalmi testületi ülés döntson a bérfejlesztés hatályát illetően, mivel a szakszervezet által képviselt január 1-jei hatályú bérfejlesztés lehetőségét a szakma ugyan nem zárta ki, azonban az április 1-jei időpontot tartotta elfogadhatónak.

Igazgatóságunk ebben az évben maximálisan 12 százalékos bérfejlesztést valósíthatna meg, ha a pénzügyi és biztonsági pótlék karbantartásán, a feltételekhez nem kötött forrás felhasználásán kívül eleget tesz a forgalmi és műszaki relatív, valamint a gazdálkodási eredményhez kötött bérszabályozás követelményeinek. Ez utóbbi esetben a maximális 3 százalékos bérfejlesztés irreális nagy nyereségtömeggel érhető el.

A jelenlegi elfogadott gazdasági terv csak 1 százalékos nyereséghez kapcsolódó bérfejlesztést tesz lehetővé. A forgalom területén 3 százalékos termelékenység-növekedéshez kötött 2 százalékos bérfejlesztésből 1 százalékosat valósíthatunk meg további mintegy 48 fős létszámcsökkentés mellett.

A távközlés-fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó bérfejlesztési forrás megvan. Így összesség-

ében mintegy 9 százalékos bérfejlesztési lehetőséggel számoltunk, ezzel a korrigált bázis-átlagbérünket, amely 85 216 forint, 92 857 forintra növelhetjük.

Béripolitikai elvként kezeltük, hogy igazgatóságunk hatáskörében tovább működtetjük a távközlési létszám növelését támogató preferenciarendszert (fizikai létszám esetén 12 000 forint/fő/év, szellemi létszám esetén 36 000 forint/fő/év), továbbra is indokoltnak tartottuk az értelmiség kiemelését (400 forint/fő/hó), a teljesítménybérben foglalkoztatott hálózatépítőknél és kábel-szerelőknél pedig a normaóraszorító évek óta halmozódó problémájának rendezését.

A relatív bérszabályozás követelményeinek teljesítése, az elérhető legnagyobb bérfejlesztés céljából, a dolgozók anyagi érdekességének felhasználásával is, feltételekhez kötött ösztönzési forrást adtunk.

Mindezek után a 3 százalékos, illetve minimum 300 forintos bérfejlesztés és a fokozati díj mellett, figyelembe véve az 1988-ban megteremtett mozgóbér alapbérítését is, a differenciált alapbérre fordítható forrás egy főre eső összege a forgalmi hivataloknál 50,60 forint/hó. A szállítási üzemenél 86,80 forint/hó, a műszaki üzemenél 173,40 forint/hó, az igazgatóság törzsnél és egységénél 178,50 forint/hó.

A bizalmi testületi ülés szennyezéses vitában, kemény kritikával megjegyzésekkel fogadta el a bérfejlesztésre vonatkozó előterjesztést, s a január 1-jei hatályú megvalósítása mellett döntött.

A bérfejlesztés mértékével korántsem lehetünk elégedettek, mint ahogy dolgozóink sem azok, s a bizalmi testületi ülés ezt úgy fogadta el, hogy a területi szakszervezeti bizottság kiegészítőjében megfogalmazott javaslatok alapján a vezetők tegyenek meg minden szükséges intézkedést a Debreceni Postaigazgatóság bérhelyzetének javítására.

Kónya Lajos

a januári rendkívüli egyszeri bérfejlesztést.

Mi az alapbérfejlesztést január 1-jevel hajtjuk végre, és azt a május 5-i bérral kell kifizetni.

Az igazgatóság és a tsz nem tehet arról, hogy a szabályozók megérkezése után olyan rövid idő maradt az üzemi demokratikus fórumok számára, mely a korábbi kifizetést lehetetlenné teszi. Igazgatóságunk területén a minimális alpbért 4000 forintban határoztuk meg. Az év folyamán úgy is kötelező lesz ez az alsó határ, így tehát lépéselőnyre tettünk szert.

A forgalmi relatív bérszabályozás terén – mivel a korábbi évek alatt megteremtült az érte járó bérfejlesztési lehetőséget – további ösztönzési javasoltunk. Az ösztönző összegét az ágazat alapbérfejlesztésére fordítottuk.

A felsőfokú végzettségűek – mivel az előttünk álló feladatok megkívánják a megfelelő kvalifikált embereket – kiemelt bérfejlesztésben részesültek (1800 forint/fő). Nem a papírt, nem a diplomát akarjuk megfizetni, hanem a tudást. Éppen ezért minden szerv (hivatal, üzem stb.) létszámárványosan megkapja az egy főre jutó kiemelés, és ott a helyszínen döntenek a kiemelés mértékéről és a személyekről. Ha ezek után marad még a kiemelt összegből, az a létszámárványoson belül átcsoportosítható.

A vezetők (igazgató, osztályvezető, osztályvezető-helyettes, IV–VI. osztályú hivatalok vezetői és helyettesei, üzemvezetők és helyettesei) szintén kiemelt bérfejlesztésben részesültek (1200 forint/fő).

A kiemelés nem terheli a létszámárvány „bérfejlesztését”.

A forgalmi hivatalok és gépjármű-szállítási üzemek 390 forintos átlagbérfejlesztésben részesülnek. A műszaki szervek 460 forintos bérfejlesztést kapnak.

Az állomás-bekapcsolási ösztönző eddig negyedévenként változó tarifával volt megállapítva. Most egységesítettük, az egész év folyamán 100 forint/darabban állapítottuk meg. A bekapcsolást végző dolgozók nem tudják az ütemezést befolyásolni, csak a munka gyorsaságát, pontosságát.

A nyilvános távbeszélő-állomást karbantartó műszereszek ösztönzőjét felemeltük a többi hálózat- és berendezés-fenntartók ösztönzőjének átlagához.

A teljesítményben dolgozók részére a normaóraszorító változása mellett a személyi órabér változására is lehetőség van. Ha megfelelő a munkával való ellátottság, a személyi órabérnek nincs külön bérvonzata, csak a belső elosztást határozza meg a kollektíván belül.

Természetesen a kollektív szerződés vitájában esetleg módosuló pénzügyi és biztonsági pótlék változására, megemelésére a fedezet külön megvan.

Összességében megállapítható, hogy igen fegyelmezett, korrekt, de szenvedélyes vitát folytatott a testület, és mindenki, aki a vitában részt vett, méltóan képviselte azokat a dolgozókat, akik megbízták érdekeik védelmére.

Maróti László

Bérszínvonal-gazdálkodás a postahivatalokban

A Budapesti Postaigazgatóság 1989. évi bérfejlesztését két lépcsőben tárgyalta meg és fogadta el a területi szakszervezeti bizottság, illetve a bizalmi testület.

Március elején áttekintettük a VII. ötéves tervi béripolitikánk eddigi megvalósulását, a kialakult bérarányokat. (Ez utóbbihoz a számítógépes befelmérést használtuk fel.) További, szükségesnek látszó béripolitikai elképzeléseket fogadtunk el.

A területi szakszervezeti bizottság javaslatára egy új bérgazdálkodási mechanizmus bevezetését is megvitattuk. Ennek lényege az, hogy 9 hivatal kivételével valamennyi hivatalunk bérszínvonal-gazdálkodásra tér át. Ezzel jelentősen nő önállóságuk. A 9 hivatal együtt képez bérszínvonal-gazdálkodási egységet; bérszínvonalukat a munkaügyi osztály kezeli, kombinált, átlagbérrel felüli bérszínvonalelemekkel gazdálkodik.

Mindez az előkészítő munka nagy segítségét jelentett abban, hogy már a szabályozók ismerete után a rendelkezésünkre álló szűk idő alatt átgondoltan, megalapozottan tudjunk dönteni a tényleges bérfejlesztésről.

A szakmai vezetőséggel közösen úgy döntöttünk, hogy az egyéb bérmegtakarításhoz kapcsolódó bérfejlesztési lehetőség kivételével valamennyi lehetőséget felvállaljuk most, az év elején. Úgy gondoltuk, hogy ahhoz, hogy a központi béripolitikai elveket és a saját céljainkat is meg tudjuk közelíteni, a feszített érdekeltségi és minőségi követelmények teljesítésére ösztönözni tudjunk, az elérhető

bérfejlesztés minden forintjára szükség van.

Az év elején kötelezően végrehajtott 3 százalékos, de legalább 300 forintos bérfejlesztés igazgatósági szintű hatása 4 százalékos volt, a központi béripolitikai intézkedések 1,54 százalékosat kötnek le. Saját elhatározásból három kiemelés hajtunk végre:

– a Budapest 70-es postahivatal zárt rendszerű pénzfeldolgozási ösztönzőjének emelését,

– a csomagkézbesítők ösztönzőjének emelését,

– valamint két igen hátrányos helyzetű levő postahivatal, az Újpest 1-es és a Budapest 140-es postahivatal kiemelt bérfejlesztését.

A teljes munkaidős hírlap-árúros részére az igazgatósági átlagos bérfejlesztési keretet tartalékoltuk, ezt új hírlapbérrendszer bevezetésekor szükség szerint használjuk fel.

A gazdasági mutató teljesítésének függvényében a IV. negyedévben fizetjük ki a forgalmi létszám-ösztönzőt, a struktúra-ösztönzőt és a csúcsgazdálkodási jutalmat. (Ez 4,3 millió forint.)

Mindezek után a postaszervi szabad rendelkezésű bérfejlesztés átlag 6,1 százalék. Ezt valamennyi szervezeti egység bérszínvonalára vetítve egységesen kapta meg.

Béripolitikai irányelveink meghatározásánál figyelembe vettük, illetve érvényesítettük a Postások Szakszervezete Elnökségének azon irányelvét, hogy január 1-jétől visszamenőleg hajtjuk végre a bérfejlesztést, és valamennyi dolgozónk eléri a 4000 forintos alpbért.

Horváth Éva

Fél évszázad szolgálat

A Postás Művelődési Ház Központi Könyvtárát látogatók ismerik dr. Belle Lászlónét, akit csak keresztnevén, Lenkének szólítanak. Engem is felhatalmazott, hogy így szólítsam, miután elmondtam, mi járásban vagyok, szeretném bemutatni a Postás Dolgozóban azoknak is, akik nem ismerik. Erre most jó alkalom kínálkozik, hiszen 50 éve dolgozik a postán.

Először meglepődött, majd tiltakozott, bizonyára van nála érdemesebb, akiről írni lehet, de azután meggyőztem, s nekifogtam. Ezt követően szinte kérdés nélkül táruzt fel előttem mindaz, ami az elmúlt ötven évben vele történt. Lenke jó memóriával, rendszerezve beszélt, így nem volt nehéz jegyzetelnem.

– 1938-ban szüleim elhunytak, apám a mozgópostáról 40 évi szolgálat után ment nyugdíjba, akkor kerültem segítségül a József Távbeszélőüzembe. Bizony, akkor még protekcióra volt szükség, hogy valaki a postához kerüljön, ebben segített apám egyik volt barátja. Először három hónapos tanfolyamot végeztem, mindenre megtanítottak, még az interkompon kezelőasztalán lévő berendezések javítására is. Mivel eredményesen elvégeztem a tanfolyamot, díjnom lettem, több fizetéssel, s ettől kezdve tekintettek postásnak. Ez már 1939 elején volt, innen a mostani 50 éves postaszolgálati múltam. Az interkomponban dolgoztam, ahol anyámtól elsajátított német nyelvtudásomat jól hasznosítottam. Nagyon szerettem ezt a munkát. Gyorsan igyekeztem dolgozni, egyébként is nagyon fegyelmezten végeztem a dolgunkat. Hamarosan férjhez mentem, s amikor 1943-ban várandós lettem, kímélés céljából az irodába kerültem, később aztán sosem engedtek el onnan, annyira megszerettek. A felszabadulás után szb-vezetőségi taggá, gazdasági felelősnek választottak, de mindenféle szakszervezeti feladatot elvégeztem. Egy könyvtárt alapítottam, szükségét láttam, hogy környezetem olvasson, észrevételeim „megfertőztem” a kollégákat. Először csak érdekes epizódokat meséltem, s mikor láttam, érdeklőket, csak félig mondtam el a történetet, biztatva, olvassák el maguk a könyvet. Így rászoktattam őket az olvasásra. Amikor már több könyvre volt szükség, innen a művelődési házból kaptam cserekönyveket, így lett az általam kezelt rész kihelyezett könyvtár. Azután 1971-ben idejöttem tovább szolgálni. Azóta dolgozom folyamatosan havi 105 órát.

– De térjünk vissza a felszabadulás utáni évekre – kérelem Lenkét –, hiszen mint említette, szakszervezeti munkát is végzett.

– Hát igen, valahogy az emberekkel való törődés úgy mindig magától adódott bennem, ez az énemhez tartozik. Ma már nem érdemes az akkori szakszervezeti munkáról beszélni, csak annyit még, szívesen végeztem azt is, talán eredményesen is, mert mindig újraválasztott a tagság. Még most is rendszeresen összejövünk a HTI-nél

nyugdíjas-találkozón, ez nagy örömmre szolgál, nem feledkeztek el rólam. Itt az épületben vagyok szakszervezeti tag a nyugdíjasbizottságnál. Röstelllem, hogy kétszer már segélyt kaptam, pedig nem is kértem.

Lenke családi helyzetét kérdezve megtudom, hogy férjét 1945-ben postássá „tette”, a József központba került, de sajnos, 1969-ben elhunyt. Csak egy fia van, három gyereket szerettek volna, de ez nem adódott meg. Ma egyedül él, s azzal foglalkozhat, amit mindig különösen szeretett, a könyvekkel.

– Tudja, ha tehetem, az új könyveket előlvasom. Ismerem kell az idejárók érdeklődését, csak így tudok nekik könyveket ajánlani.

– Kedves Lenke! Ha azt mondom, posta, mit jelent ez magának?

– Az egész életemet, mindent!

Itt elcsuklott a hangja, hosszabb szünetet tartott, a tekintetét is elfordította. Én is kíváncsi voltam a megilletődöttség másodperceit... hamarosan folytatta.

– Örülök, hogy a postára kerültem, és a mai napig postás vagyok. Belsőleges a hangulat, és egy nagy család. Nekem soha senkivel nem volt konfliktusom, itt is nagyon jól érzem magam.

Közben nyugdíjas olvasók érkeznek, Lenkét átengedem hivatásának, kihátrálva az időt a könyvtár vezetőjével, Gurai Ferencével váltok néhány szót. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz. Megtudom, Lenke negyvenöt éves, s a jövőre már hatvanéves lesz.

Mohai

A Mozgóposta, Csomagfel-
dolgozó és Vámkövetítő Üzem
vezetőjének, **Csombok László-**
nak az ajtáján azzal a céllal ko-
pogtatok, hogy a hírlapmozgó-
postásokról szeretnék írni. Az
üzemvezető barátságosan hely-
lyel kínál, majd telefon után
nyúl, és kisvártatva megjelenik
Bobák Róbert, a hírlapmozgó-
sok osztályvezetője. Neki is el-
mondom, mi járhatban vagyok.

— Ha valóban rólunk akar
írni, akkor javasolom, utazzon el
ma este a Budapest—Szeged
69-es számú mozgópostával.
Olyan utazó házaspárral talál-
kozhat, akik több mint húsz éve
vannak tengelyen. Többszörö-
sen kiváló dolgozók, munkájuk-
kal és magatartásukkal példaké-
pek lehetnek a fiatalok előtt.
Ők majd bemutatják ennek a pá-
lyának a szépségeit, illetve
nehézségeit.

A szegedi postavonat éjjel 1
óra 20 perckor indul a Nyugati
pályaudvarról. Mivel tudom,
hogy a mozgópostások három-
négy órával korábban kezdik
szolgálatukat, ezért már kora
este jelentkezem **Radnóti Pé-**
ternél, a BUSZE 69-es számú
hírlapmozgó menetvezetőjénél.
A személyzet már javában dolgo-
zik. Ma este a napilapokon
kívül Szabad Földet is visznek.
Most azt dolgozzák fel. A me-
netvezetőn kívül még hárman
vannak, **Radnóti Péterné** szá-
moló, **Tóth Ferenc** kötöző és
Mentel Sándor zsákoló. A mai
napon 72 440 Szabad Föld érke-
zett. Ez az átlagosnál jóval
több. Fél tizenkettő, mire az
utolsó hetilapköteg is zsákba
kerül.

A napilapok csak jóval éjjel
után érkeznek, így van idő egy
kis beszélgetésre. Amikor meg-
emlétem, hogy a napilapok pél-
dányzámának csökkenése mi-
att bizonyára most kevesebb
munkájuk van, élénken tiltakoz-
nak.

— Ugyan, nézze csak meg, a
Szabad Föld jócskán megemel-
kedett, a napilapok, nem mon-
dom, csökkentek, de végső so-
ron most is ugyanannyi helység
anyagát kell kötözni, legfel-
jebb a kötegek lesznek kisebbek
— mondja **Tóth Ferenc**.

Az utazó házaspár

Radnótiné arról panaszkodik,
hogy a hírlapmozgóposták
munkáját külső körülmények
gyakran befolyásolják. A késői
lapzárt, a nyomdai gépinulás,
meghibásodás, a gépkocsik ké-
sése. Ezek mind kapkodást, za-
vart okoznak, és nehezítik az át-
adás-átvételt.

Mentel Sándor most zsákoló,
de holnap este egy másik me-
netben már menetvezetői mun-
kákörben fog dolgozni. El-
mondja, hogy 16 éve utazik. Fe-
leségét, akárcsak **Radnóti Pé-**
ter, itt ismerte meg. A 88 hírlap-
utazónak körülbelül a fele
törzsgárdatag. A többiek cseré-
lődnék. Sajnos, kevesen bírják
az állandó éjszakázást, a rend-
szertelen életet.

Közben fél egykor meg kell
szakítanunk a beszélgetést, ér-
keznek az első gépkocsijáratok,
megkezdődik a napilapok átvé-
tele. Először a Népszabadság.
Az átszámolás után a kötegek
nagy részét elzárják.

— A vidékre menő napila-
pok közül a Népszabadságból
van a legtöbb, ezért előzárko-
lást kell végezni — magyarázza
Radnóti Péter.

Közben folyamatosan érke-
zik a többi lap is. 1 óra 20 perc,
közeleg az indulás ideje, de a
Népsportra még várni kell.
Amíg az összes lap nincs itt,
nem lehet megkezdeni a mun-
kát. Végül 10 perc késéssel in-
dulhat a postavonat. A négy
méter hosszú, másfél méter szé-
les asztalon megkezdődik a la-
pok feldolgozása. A vonat 100
kilométer óránkénti sebessé-
ggel robog az éjszakában, az em-
berek is fantasztikus gyorsasá-
ggal dolgoznak. **Radnóti Pé-**
terné úgy számolja a lapokat,
hogy szemmel is nehéz követni,
Tóth Ferenc kötöző alig tud lé-
pést tartani vele. **Radnóti Péter**
a fedőlap és az egyenleg alap-
ján egyeztetni a kész kötegeket,
majd segít **Mentel Sándornak** a
zsákolásban.

2 óra 50 perc. Kecskemét.
A raktárszakaszban már moz-
dulni sem tudunk a hírlapzsák-
októl. Megkezdődik a hajrá,
Kiskunfélegyházára be kell fe-
jezni a munkát. Innen a szem-
élyzet a menetvezető kivételé-
vel visszautazhat Budapestre.

3 óra 30 perc, Kiskunfélegy-
háza. Az utolsó hírlapköteg is
zsákba kerül, **Radnóti Péter** jel-
zi, hogy sem hiány, sem többlet
nincs, tehát jól dolgoztak. Az
okmányokból kiderül, hogy
22 840 Népszabadságot, 6419
Népszavát, 4417 Magyar Nem-
zetet, 5391 Magyar Hírlapot,
10 000 Népsportot és 72 440
Szabad Földet dolgoztak fel. Ez
összesen, ha jól számoltunk,
121 507 újságot jelent.

Ezután már csak a **Radnóti**
házaspár társaságában utazunk
tovább. A végállomáshoz köze-
ledve már kiütözik a fáradtat-
ást. Ezt a kis időt egyesek szu-
nyókálással, mások a napi hí-
rek olvasásával szokták tölteni.
Most arra kérem őket, beszélje-
nek egy kicsit magukról.

— 1960-ban kerültem a pos-
tához — kezdi **Radnóti Péter**.
— A Központi Hírlapiroda ex-

pedíciójában dolgoztam. 1962-
ben kerültem a mozgópostához.
Az első években még autóval is
szállítottunk, és azon dolgoztuk
fel a lapokat, nagyon keserves
körülmények között. Két évig a
hírlaposztály csoportvezetője
voltam, az utazás azonban újra
csábított. Alakítottunk egy bri-
gádot, amellyel szép sikereket
értünk el. A Posta Kiváló és az
Igazgatóság Kiváló Brigádjára
címet is megszereztük. Két fiam
közül az egyik nyomdász, a má-
sik utazik nálunk, hírlapkötező.
Munkahelyemen mindig meg-
becsültek. Eddig háromszor
voltam kiváló dolgozó, egyszer
Igazgatói Dicséretben részesül-
tem.

— 1969 óta utazom — veszi
át a szót a feleség. Az idén ké-
szülök nyugdíjba, kordévez-
ménnyel. Húsz év tengelyen, ál-
landó éjszakázással, egy nőnek,
azt hiszem, éppen elég. Kezdet-
ben olyan mozgópostakocsik-
ban dolgoztunk, amelyekben a
fűtés, a világítás gyakran meg-
hibásodott. Sokszor gyertya-
fényben kellett számolni a lapo-
kat. Ma már persze nagyszerű-
ek a körülmények. Innen elég
kevesen mennek nyugdíjba.
A fiatalok hamar odébállnak.
Itt szinte minden éjjel utazni
kell. Ilyen beosztás mellett ne-
hez a párválasztás. Talán nem
véletlen, hogy főleg a házaspá-
rok maradnak itt. Persze az éj-
szakai munkát jobban is meg-
lehetne fizetni.

Radnóti Péterné szerényen
elhallgatta, de mi elmondjuk:
kétszeres kiváló dolgozó és
nemrégiben Elnöki Elismerés-
ben is részesült.

4 óra 25 perckor Szegedre
érünk. Már ébred a város. Meg-
érkeznek az első munkásvona-
tok. Nemsokára a pályaudvari
hírlapárus hangosan kínálhatja
a legfrissebb újságokat. Fél óra
múlva üres a postakocsi, lead-
ták az utolsó hírlapzsákot is.
A **Radnóti házaspár** gyorsan
búcsúzik, sietniük kell, hogy el-
érjék a visszainduló expressz-
vonatot, hiszen ma este újra
„beszállnak”, ezúttal a nyíregy-
házi mozgóba.

Kovarsik Pál

Gulliver a törpék országában

Rögös pálya a népművelőké,
még ha sokan úgy is érzékelik
kivülről, hogy csupa dal, móka,
kacagás.

Alkalmazkodni kell művé-
szekhez, közönséghez, körveze-
tőkhöz, kortagokhoz, tanárok-
hoz, szülőkhöz, egymáshoz.
És mosolyogni, mindig moso-
lyogni...

Akkor is, ha késett az a drága
jó művész, és az ember már a
csillagokat látja, akkor is, ha a
határidőre leadandó százféle
adminisztráció közepette bejón
valaki csupán beszélgetni, és
akkor is, ha az embert húzza
már az otthon, de valakinek ép-
pen a kapu előtt jut eszébe va-
lami roppant fontos, halasztha-
talan „probléma”, amely miatt
meg kell torpanni, és vissza kell
jönni.

Mert hiszen hozzánk az em-
berek kikapcsolódni, szórakoz-
ni, tanulni jönnek, nem enged-
hetjük meg magunknak, hogy
mogorvák, idegesek, türelmet-
lenek legyünk.

Hogy miért csináljuk mégis?
A rossz nyelvek szerint azért,
mert máshoz nem értünk. Ön-
magunk szerint pedig azért,
mert vannak ennek a pályának
csodálatos pillanatai is.

És itt kanyarodnék vissza a
címben jelzett témához: amikor
száz óvodás besorol a Postás
Művelődési Központba, és de-
rékmagasságban nyüzsög a sok
kis várakozó arc, az ember úgy
érzi magát, mint Gulliver. Elő-
ször mozdulni sem mer, nehogy
eltiporja őket, aztán mosolyog a
furaságukon, végül pedig fel-
fedezni bennük az egyenértékű
embert.

Havonta négyszer megújuló
öröm számomra a gyerekek ér-
kezése. Kétszer jönnek az ovi-
sok hétközben meseelőadások-
ra, játszóházakra, kétszer pedig
szombatonként a „vegyes kor-

osztály”, a Tizen Aluliak Klub-
jának tagjai — anyukákkal,
apukákkal, nagymamákkal.

Mindkét formának külön bá-
ja van.

Csütörtökönként, amikor be-
gördülnek a postásbuszok, és
színes golyócskáként gurul-
nak ki belőlük végeláthatatlan-
nak tűnő rendezett sorokban a
picik, a ruhatár megtelik szivar-
ványszínű halmocskákkal, leve-
tett kabátokkal, olyan lesz a ház
a szürke hétköznapi délelőttön,
mint meseország. Hálás közön-
ség a gyermekeké, de kritikus
is. Ha jó az előadás, figyel, iz-
gul, kiabál, segít — de ha rossz,
nincs benne tolerancia.

Becsapni őket pedig végképp
nem lehet. Az egyik meseelő-
adás a színészek, emberspó-
rálás céljából ugyanazzal a sze-
replővel játszották a gonosz va-
rázslót, aki üldözi a darabbéli
gyerekeket, és a jó öreg esernyő-
t, aki viszont segít nekik.
Először a varázsló lépett színpa-
ra, majd átalakulván később az
esernyő. Az egyébként lendüle-
tes, jó darab majdnem belebu-
kott ebbe a takarékoskodásba.
A gyerekeket nem lehetett le-
beszélni arról, hogy a varázsló
csele az egész. Visítva, kiabálva
föltették a szereplőket, s az elő-
adás percekig szünetelt.

A másik társaság, a szombati
Tizen Aluliak Klubja másfajta
örömök forrása. Itt összeszokott
kis csapatban mozog az ember,
ismeri őket, látja fejlődésüket.
Ahogy a hajdan gatlásokak
már ki mernek állni a színpadra
szerepelni, vagy az ügyete-
nebb kezűek saját maguk készí-
tenek babát, tutajt, kis szőttese-
ket. Itt már Gulliver sincs egye-
dül, mert itt vannak a papák,
mamák, nagymamák is. És fej-
lődnek, ügyeskednek, tanulnak
ők is.

A legnagyobb élményt szá-
momra a játszóházon kemé-
nyen dolgozó papák jelentik.
Ők, akik otthon „egy gombot
sem tudnak felvarrni”, itt bohó-
cot készítenek rongyból, virá-
got kötnek, pamutot formáz
gyakorlatlan ujjuk — a gyerek-
nek, a gyerekért.

Ilyenkor felüdülni, erőt gyűjt
az ember. Mosolyog — és tiszta
szívvel teszi.

Kórosi Jolán

Mit szólnak hozzá?

Közvélemény-kutatás a PMK-ban

A kedves olvasó számára bi-
zonyára nem ismeretlenek a
Postás Művelődési Központ ál-
landó és alkalmankénti pro-
gramjai. Talán már unokáikat sé-
táltatják azok, akik 1958-ban az
első tanfolyamon tanulták meg
a tánc alaplépéseit, vagy a Zi-
lahy György képzőművész-stú-
dió tagjaként készültek első ki-
állításukra.

A művelődési központnak
ma is nagyszámú törzsközön-
sége van. A gyerekeket várják a
matiné, a játszóházak, rajzol-
hatnak, tornázhathatnak, táncol-
hatnak, nyelveket tanulhatnak.
A nagyobbak, a tinik elsajátít-
hatják a népi és társastánc
alapjait, a lányok a dzsesszba-
lettórákon megszabadulhatnak
feleslegesnek vélt kilóiktól. Est-
ként pedig hetente három
alkalommal az ifjúsági klub ad
otthont a fiataloknak.

A felnőttek részt vehetnek
különböző művészeti és baráti
körök munkájában, kiegészít-
hetik képzőművészeti, műszaki
ismereteiket, nyelveket tanul-
hatnak, látogathatják a komoly-
zenei hangversenysorozatokat, ze-
netörténeti előadásokat. A höl-
gyek megtanulhatják a kötés,
szabás-varrás alapjait. (Külö-
nös érdeklődésre számítunk a
gyermekruha szabás-varrás
tanfolyam meghirdetésével, his-
zen minden kisgyermekes csa-
lád költségvetését kedvezőtlen-
ül befolyásolta a gyermekru-
hák fogyasztói árának emelke-
dése.)

Az eddig is széles skálájú kí-
náló bővítése, a látogatók mű-
velődési, szórakozási igényei-
nek megismerése céljából né-
hány hónapja közvélemény-ku-
tatást, igényfelmérést végez-

tünk. Az esetleg hiányzó pro-
gramok műfaji meghatározásán
kívül kíváncsiak voltunk arra
is, hogy honnan (milyen médiá-
kon keresztül) értesültek a látó-
gatók rendezvényeinkről, mi-
kor érnek rá leginkább a tanfo-
lyamokat, előadásokat látogatni.
Szórolapokon és a havonta
megjelenő műsorfüzetünkben
intéztünk kérdéseket közön-
ségünkhöz. (A felmérés vonzóbbá
tételére végett 10 darab 100 forin-
tos vásárlási utalványt ajánlot-
tunk fel a kérdőívet kitöltők-
nek.)

A ház látogatóinak többsége
a különböző programokra visz-
sza-visszajáró törzsközön-
ség. Ismeretségi körükben hallot-
tak, vagy a műsorfüzetben ol-
vastak foglalkozásainkról. Nem
igazán értünk célt sajtóhirdeté-
sek feladásával, plakátok és
szórolapok terjesztésével. Cse-
kély az érdeklődés a reggeli
órákban rendezendő tanfolya-
mok iránt. (Gondolom, ez ter-
mészetes.) Ellenben hétvégén,
szombat délelőttönként és hét-
köznap 16-17 órától szívesen
keresik programjainkat. A visz-
szajelzések szerint a jelenleg
működő művelődő közönségek,
tanfolyamok, rendezvénysoro-
zatok sikeresek.

A válaszadók fantáziadús,
megvalósítható és megvalósít-
hatatlan ötleteket adtak a pro-
gramkínálat bővítésére. Szívesen
vannének részt például számí-
tástechnikai, gyors- és gépirői
tanfolyamon, szereznének ki-
sebb költséggel gépkocsi-veze-
tői képzést, iratnák be gyer-
mekeiket háztartási vagy főző-
tanfolyamra.

Az ötletek egy részének meg-
valósítása technikai akadályok

ba ütközik. (Egy gépirői tanfo-
lyam indításához írógépparkra,
főzőtanfolyamhoz szabad tűz-
helyekre, edényekre, mosogató-
si lehetőségre van szükség.) Hi-
ányolták az egészségügyi, az ál-
lat- és növényismeret-terjesztő,
az erkölcsről és a viselkedési
normákról szóló előadásokat.
E témákban külön előadás-so-
rozzatot nem tervezünk, de az el-
képzeléseket beillesztjük a je-
lenleg működő körök műsor-
tervébe. (Így például az egészség-
ügyi előadások a nyugdíjas-
klub, a növénytermesztési elő-
adások a kertbarátkör pro-
gramjaiba kerülnek be.)

A kisgyermekes családok szí-
vesen látogatják a tízen aluliak
klubját; még több bábelőadá-
son, gyermekdarabon, illetve
zenetörténeti és komolyzenei
előadásban vennének részt.
A felnőtteknek szóló komolyze-
nei hangversenyek a zenebarát-
körben és a pódiumműsorok-
ban kapnak helyet. A dzsessz-
programok, könnyűzenei elő-
adások, koncertek az ifjúsági
klub műsorán szerepelnek.

A válaszadók javaslatot tet-
tek újonnan indítandó klubok-
ra, körökre, mint például kerá-
miakészítés, bábszakkör, iro-
dalmi-nyelvi kör, idegen nyelvű
baráti körök, filmklub, idegen
nyelvű filmvetítések. Az irodal-
mi-nyelvi kör jelenleg a posta-
forgalmi szakközépiskolákba
kihelyezett előadások, a film-
klub az ifjúsági klub csütörtöki
foglalkozásain videofilm-vetítés
formájában valósul meg.

A beérkezett javaslatok egy
része találkozott elközelíté-
sünkkel, terveinkkel. Így például
a látogatók jelentős része hiá-
nyolta kirándulások szervezé-

sét, természetjáróklub létreho-
zását. Ez a kérdés az országjáró
kirándulások indításával telje-
sült. Januártól havonta szerve-
zünk egynapos kirándulásokat
az ország közismert és kevésbé
ismert pontjaira, figyelemmel
kísérve az időszzerű kulturális
eseményeket (orgonahangver-
seny, nyári szabadtéri játékok).

Reméljük, hogy a jövőben
mind többen látogatnak el hoz-
zánk. Minden érdeklődőt szíve-
sen látunk. A baráti köröknek,
művészeti csoportoknak cse-
kely tagsági díj ellenében bárki
a tagjuk lehet.

Szabó Éva

Munkában a Tizen Túliak Klubja

IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK

Prémiumok — bérfejlesztések — függelékek

A Magyar Posta VII. tervidőszakra szóló bér-
és jövedelempolitikai irányelve a prémiumok
vonatkozásában két igen fontos elvet tartalmaz:

— az egyik: a prémiumnak — mint hatékony
díjazási formának — a bérszerkezeten belüli
arányát indokolt növelni;

— a másik: a prémiumrendszerek bevezeté-
sében, alkalmazásában erősíteni kell a középfo-
kú postaszervek hatáskörét.

E két fontos cél szellemében rendelkezett a
Magyar Posta 1037/1989. számú központi utasí-
tása is, amikor a középfo-
kú postaszervek vezető
I., illetve II., valamint a nem postai bérrendszer
szerint sorolt osztályvezetőinek anyagi érde-
keltségi rendszeréről a keretszabályt megalkot-

ta. A rendelkezés a prémiumnak csak a maxi-
mális mértékét szabályozza (az éves alaptér 10
százaléka). A konkrét feltételrendszer kialakítá-
sa a postaszerv feladata.

A Postások Szakszervezetének működési sza-
bályzata szerint a prémiumrendszerek kialakítá-
sában és változtatásában a tszb-keket (szb-keket)
egyetértési jog illeti meg. A mozgásszabadság
erősödése nagyobb felelősséget támaszt és igé-
nyel az egyeztetést gyakorló szakmai és szak-
szervezeti döntéshozókkal szemben. Szükséges
tehát, hogy a kérdésre a tszb-k (szb-k) a belső
érdekeltség keretében felhasználható ösztönzé-
si célú kifizetések meghatározása és az éves
bérfejlesztés felhasználása során (ezek a függé-
lékek mellékletei) a korábbi éveknél nagyobb
figyelmet fordítsanak.

Van szabad hely

Egyedülálló otthona

A legjobb persze az lenne, ha ilyen nem is lenne, mármint szociális otthon. Hiszen elmúlt már az az idő, amikor a mindenáron való önállóság volt az egyedül üdvözítő társadalmi modell. Néhány éve már el-elmondogatják szociológusok, pszichológusok, hogy egyáltalán nem káros a több generáció

együttélése, unokák, szülők, nagyszülők igenis élhetnének harmonikus egységben mindannyiuk épülésére. Csak éppen az elmúlt évtizedek szociálpolitikája nem ezt a modellt favorizálta, még azoknál sem, akikben meglelt volna a hajlandóság az együttélésre. Lakótelepi dobozok, nyomorúságos 50-60

négyzetméterek épültek a „szerecsenek” számára, és egy-két gyerek megszületése után a mamát már nemigen lehetett odavenni — apáink korán halnak —, sőt még a vendégség is súlyos megpróbáltatásokat jelentett. Azt meg ne adja az isten, hogy a nagyszülő megbetegszik, mert ha esetleg kerülne is egy ágy a 40-50 éves meglett ember házában számára, de hát a szülők még aktív dolgozók, a gyerekek iskolába járnak, ki gondozná egész nap a beteget? Egy ápolónő elvinné az egyik kereső egész havi fizetését, ha egyáltalán lehetne ilyen munkára vállalkozót találni.

Emlékszem, gyerekkoromban apám gyakran megszarolta a lelkemet, amikor azon a kevés semmijén, amit egy élet munkájával szerzett, körbemutatott, és azt mondta: „Ha megöregszem, beadsz a szegényházba, és ez itt mint a tiéd lehet.” Ő persze nem mondta, hogy vannak az övénél is cudarabb sorsok, mert vannak, akik úgy öregszenek meg, hogy sem gyereket, sem unokát nem ismernek, akik önként vállalkoznak arra a sorsra életük alkonyán, amelyre apámat sose engedtem volna.

A szegényház és a köré települő megfoghatatlan, homályos szorongásaim ma természetesen nem igazak. Legalábbis azokban a szociális otthonokban nem, amelyeket felkerestem a minap. A Pesti úton levő, parkkal, széles erkélyekkel övezett épület kívülről egyenesen szanatóriumnak tűnt. És bent sem voltak rosszabbak a benyomások. Ebédidő közeledett, nagy nyüzsgés a folyosókon, élénk társadalmi élet. Újvári Lászlót, az itteni szakszervezeti bizalmi, a 70-es postahivatal egykori értékrovatóját felesége társaságában, kicsiny szobájukban találtam meg. Ő — 81 éves kora ellenére is — tevékeny, lelkes agitátora a szociális otthonban való létnek. Gyermektelenek, fejenként 2070 forintot fizetnek a teljes ellátásért, tehát még marad is egy kicsi a nyugdíjból, édességre, egy pohárka borra, életre. Laci bácsi felesége beteg, a háztartást már nem tudta volna ellátni, ezért döntöttek úgy három és fél évvel ezelőtt, hogy beköltöznek a Pesti útra.

— Az ellátás jó, van állandó orvosi ügyelet, van mozi, kirándulás, sok egyéb program — mondja Újvári László. — És a postászakszervezet is gondoskodik rólunk. Minden ünnepen ajándékot kapunk, figyelnek ránk. Nem is értem, hogy lehet,

A Rupphegyi úti szociális otthon eredetileg munkásszállónak épült; meg is látszik rajta. Bent viszont családias a hangulat

Újvári László postásnyugdíjas feleségével három és fél éve lakja az egyik házastársi szobát

Zsíros Lajosné egykor hivatalvezető volt Mezőgyánon. Sógornőjével együtt költözött a Pesti útra 1976-ban

A Pesti úton valóban nagyon szép környezetben élnek a szociális otthon lakói. A parkok, a szobák erkélyei „tágítják” a világot

hogy a postások által fenntartott negyven férőhelynek csupán az ötven százalékát töltjük ki. Bizonyosan nem tud róla az a sok rászoruló, elesett ember, hogy van ilyen lehetőség.

Való igaz, a 450 személyes intézménybe nehéz bejutni, ide is ismeretség kellene másoknak, a postai helyekre meg várják a jelentkezőket. Bár nem bizonyos, hogy a Postások Szakszervezete mindig így figyelt magányos nyugdíjasaira, mint mostanság, mert Zsíros Lajosné, a volt mezőgyáni hivatalvezető is így emlékszik:

— A sógornőmmel jöttem ide 1976-ban, de nem volt a dolog olyan egyszerű. A tévében hallottam, hogy van ilyen lehetőség, és négyszer is írtam a szakszervezetnek, mire kegyeskedtek válaszolni.

Zsíros Lajosné 82 évesen csodálatos szellemi frissességgel folytatja, és amit mond, abban van némi tanulság: — Nem, arról szó sincs, hogy megbántam volna, hogy idejöttem. A kinti árákhoz képest olcsón kapunk mindent, a személyzet nagyon kedves, és a négyágyas szobában mi is megtanultunk jobban alkalmazkodni. De valahogy becsapottnak érzem magam, én azt hittem, hogy csak postások közé kerülök. Nem tudom, hogy miért nem volt képes a posta egy kicsi, igazi postásotthont építeni. Itt túl sokféle ember van összearva, ez nem igazán jó.

Nincs telt ház a város másik végében, a Budaörsi útról nyíló Rupphegyi úton levő otthonban sem. A 205 ágyból mindössze 165 foglalt, igaz, itt most nem törik magukat az új lakóért. Főzer Judit, a ház vezetője arról tájékoztat, hogy felújítások vannak, ezért a kisebb létszámmal jobban tudnak együtt élni. Gond persze itt is van, a felújítás teljes befejezéséhez 10 millió forintba lenne szükség, de ennek a pénznek egyelőre csak a fele van meg. A vezetőnő a saját lehetőségein belül mindent megtesz, de ez sem biztos, hogy elég lesz. Ő mindenesetre megpróbálja oldani a munkálatok miatti feszültséget. Amikor végigkálauzol az intézményen, azt hiszem, hogy egy másik világba keveredtem. Nem is hiszem, hogy valakit lehet úgy szeretni a mai világban, ahogy őt szeretik az ott lakó idős emberek. Nem éppen tekintélyes vezető, inkább gyerek és anya egy személyben. Húsvét előtti napon vagyunk, ezért bárkivel találkozunk a folyosón, a szobákban, senki nem mulasztja el a kérdést: Juditka, mikor látjuk legközelebb?

— Nálunk nincs ilyen elkülönülés, hogy ki a postás, ki nem — mondja Főzer Judit —, őszintén szólva, azt sem tudom, így kívülről, hogy mennyi a postások számára fenntartott hely. Most talán huszonöt lehetnek. Ezt inkább a postászakszervezet képviselői tud-

Húsvét előtti eszmecsere a ház lakói és Főzer Judit, az intézmény vezetője között

A Rupphegyi út egyik büszkesége, a jól felszerelt orvosi rendelő

ják, akik eljönnek minden ünnepre; nagyon jó a kapcsolataink.

Aztán egyszer majd — ezt már csak én teszem hozzá — lesz egy újabb rekonstrukció ezekben a házakban. Nagyon nagyok lesznek majd a szobák, befér néhány személyes holmi, családi ereklye, és az emberek szabadon választhatnak majd abban, hogy egy-, kettő-, vagy netán többágyas szobába költöznek. Vagyis nem csupán azoknak az embereknek a hivatástudatára alapozzuk lelkiismeretünket, akik így is, úgy is teszik a dolgukat. Segítünk nekik, meg az idős korban kényeszerűen új otthonot keresőknek. Mi, a társadalom.

Ahogy Főzer Juditot hallgatom, nincs kétségem afelől, hogy ő már megtanult azzal a tiszta szeretettel élni, amelyet mindannyiunknak kívánok. Még tőlünk is úgy búcsúzott: Zimmermann Ottó

Iskolai oktatás, szakképzés

A Postások Szakszervezetének elnöksége február 23-i ülésén áttekintette a VII. ötéves terv első felében végzett postai közművelődési tevékenységet. A Magyar Posta Központjának munkagazdasági szakosztálya és a Postások Szakszervezetének kulturális, agitációs és propagandaosztálya által előterjesztett közös beszámoló alapja a középfokú postaszervek 1988. évi értékelése volt. A beszámoló első része a teljes munkaidőben foglalkoztatottak általános és szakmai műveltségének helyzetét értékelte. Főbb megállapításai a következők:

Az 1988. szeptember 30-i állapot szerint a főiskolai, egyetemi végzettségűek száma 1364 volt. Az előző tervidőszakhoz képest az ilyen végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott diplomások létszáma 403-mal növekedett. Sajnálatos, hogy több középfokú postaszerveknél észrevehetően csökkent az ilyen végzettségű dolgozók száma, különösen a közgazdasági és jogi végzettségűek körében.

Az előző tervidőszakhoz képest 5,22 százalékkal növekedett a középfokú végzettségű teljes munkaidőben dolgozók száma (31 420 főre). A középfokú postaszervek bázisüzemi tevékenységének megfelelően a tervidőszak eddigi részében 1967 fiatal helyezkedett el a Magyar Posta területén a postai szakirányú képzést adó szakközépiskolákból. A kedvező tendenciák mellett azonban meg kell állapítani — különösen a kiemelt távközlési program céljaival összefüggésben —, hogy az igényekkel szemben stagnálás, illetve jelenleg még jelentéktelen mértékű csökkenés mutatkozik a híradástechnikai szakközépiskolai végzettségű fiatalok elhelyezkedésénél.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma 22,18 százalékkal csökkent, elsősorban a természetes kiválások következtében, de a nép-gazdaságban megfigyelhető tendenciával megegyezően növekedett a 30 éven aluliak száma.

A szellemi dolgozók szakképzettségének alakulása összességében kedvező képet mutat. A tervidőszak első felének végére a munkakörére előírt szakképzettséggel a dolgozók 19,13 százaléka nem rendelkezett. Ez a korábbiakhoz képest 3,32 százalékos javulást jelent. A szakképzetlenségi mutató kedvező változása a megfelelő szintű és szakirányú állami iskolai végzettség megszerzésével, a szükséges végzettséggel és képzettséggel rendelkező pályakezdemők foglalkoztatása mellett a postaszervek tanfolyami beiskolázási gyakorlatának is köszönhető.

Ezt példázza az is, hogy a tervidőszakban 8720 dolgozó végzett alap-, közép- és felsőfokú postai szakirányú képzettséget adó tanfolyamot. 4054-en nem postai szakirányú tanfolyamon szereztek meg a munkakörük ellátásához szükséges elméleti ismereteiket, képzettségüket.

A postai szakmai szakképzett utánpótlását elsősorban az iskolarendszerű oktatásban kiképzett munkavállalók köréből kívánjuk megoldani. Így van ez a fizikai munkakörökénél is. Az ország különböző területein 14 szakképzésközpont iskolával működünk együtt. Az ezekben szakképzést szerzett 707 fiatal szakember közül 576 helyezkedett el a Magyar Postán a tervidőszak eddigi éveiben.

A kiemelt távközlési program időarányos végrehajtásának segítése céljából növeltük a hálózatszerelő és -fenntartó, kábelépítő, kábelszerelő ágazati képzésbe beiskolázott dolgozóink számát. Ennek eredményeként 345 dolgozó kapott ágazati szakképzésképesítést. Alapfo-

kon 475 dolgozó sajátította el a kábelszerelés, hálózatszerelés elméleti és gyakorlati ismereteit. A postaforgalmi fizikai szakterületek ellátására 1363 dolgozót alapfokú képzésben részesítettünk. 1914 munkatársunk szerzett kézbesítő és felvevő ágazati szakképzésképesítést.

A postai továbbképzés célja a már megszerzett ismeretek fejlesztése, a szakmai feladatok ellátásához szükséges új információk elsajátítása. Ebből a célból évente több mint 13 000, összesen 39 287 dolgozó továbbképzéséről gondoskodtunk. Ezek közül természetesen az új technika, technológia fogadására és működtetésére felkészítő tanfolyamok voltak a legfontosabbak.

Az általános és szakképzés színvonalának emelése céljából nemcsak kifejezetten az oktatásban, hanem a feltételek megteremtésében is jelentős munkát végeztünk. A tervidőszakban eddig 15,2 millió forintot használtunk fel oktatási eszközök fejlesztésére. Az új buda-pesti postaforgalmi szakközépiskola berendezéséhez, felszereléséhez mintegy 40 millió forintot adtunk központi forrásból a kiemelt technikusok képzését megvalósító szakközépiskolának eszközfejlesztésre.

Az új oktatási törvények követelményeinek megfelelően korrekciós szakmai tantervek bevezetéséről gondoskodtunk a postaforgalmi szakközépiskolák nappali tagozatán. A dolgozói tagozaton az 1988/89-es tanévtől kezdődően új szakmai óras és tantervet vezettünk be. A kor követelményeinek megfelelő szintű kábelszerelő szakképzésbe tantervmódosítással beépítettük a tananyagba az optikai kábelekről szóló ismeretanyagot is.

Az iskolarendszeren kívüli oktatásban korszerűsítettük a postaforgalmi tisztai tanfolyamot, az ágazati kézbesítő és felvevő szakképzésképző, az alközpont-kezelői, a közép- és felsőfokú terv- és beruházói, a nemzetközi rádiókezelői és a telexkezelői tanfolyamok tanterveit.

A Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán folyamatban van egy fejlesztő-oktató központ telepítése, amely a szakemberképzést, a kísérleti kutatási feladatokat, valamint az ADS típusú digitális központok irányításával és ellenőrzésével összefüggő feladatokat szolgálja.

A korszerű számítástechnikai ismeretek oktatására a POKI-ban 10 darab IBM kompatibilis számítógépet telepítettünk. Folytatódik a területi oktatási hálózat bővítése, fejlesztése, megkezdődött a POKI új épületszárnyának kivitelezése.

Új tanműhelyekben kezdődött meg a szakképzésképzés gyakorlati oktatása. Az oktatás színvonalának növelésére több mint 3 millió forint értékben PCM modelláramkörök kivitelezése van folyamatban.

Az elnökség megállapította, hogy továbbra is figyelni kell fordítani a megfelelő felsőfokú végzettségű szakemberek foglalkoztatására, a vagylagos képzettségigényű munkakörökben pedig a magasabb előírásnak megfelelő szakemberek beállítására.

Megállapította a beszámoló azt is, hogy az általános és szakképzés színvonalának emelésére tett intézkedések, a rendelkezésre álló anyagi eszközök elsősorban csak a szinten tartást garantálják. Ez azonban kevés, különösen akkor, ha a közeljövő közismerten jelentős távközlési feladataira gondolunk.

Biczó István

Művelődés, tanulás, magatartás

A politikai, világnézeti műveltség alakításában ellentmondásnak tűnik, hogy amíg az intézményes, rendszeres politikai oktatás (egymásra épülő szemináriumi formák, iskolák, alapképzések stb.) népszerűsége csökkent, addig a napi politikai és gazdasági élet történéseit bemutató színvonalas előadások iránt az érdeklődés nőtt.

Nem javult a dolgozók közéleti tevékenysége. Jól érzékelhető azonban nyitottságuk a társadalmi, gazdasági környezet eseményei iránt. Kevesebben vesznek részt a politikai intézményrendszer hagyományos szervezeteiben a közéleti munkában, s kevesebben kívánnak részt vállalni társadalmi aktivitásként a munkahelyi közélet alakításában.

Mind a közönségkapcsolatban, mind az egymás közötti munkatársi kapcsolatokban érezhető a nehezebb gazdasági helyzetből adódó feszültség, a türelmetlenség, a meg nem értés. Az ügyfélkapcsolatban felmerülő kritikus helyzetek leggyakrabban adódnak, hogy a posta bizonyos igényeket (például: telefon, hírlapterjesztés stb.) csak korlátozott mértékben és színvonalon képes kielégíteni. A munkatársi kapcsolatokban egyértelműen tükröződnek a család megélhetési gondjai, az időhiány, a fluktuációból adódó túlzott megterhelés. Ezek gyakran ingerültté, elégedetlenné teszik a dolgozókat, így az egymás közötti tárgyalásban nem ritka a trágár beszéd.

A számos negatív példa mellett az önzetlen kollegialitás, a humánus emberi viszonyulás jegyei is megtalálhatók a munkahelyi közösségekben. Ezek azonban, sajnos, kevésbé jellemzők.

A szabad idő a megélhetési gondok növekedése miatt egyre kisebb szerephez jut a mindennapokban. A postások művelődési szokásait is elsősorban anyagi helyzetük befolyásolja. Az eltelt 2-3 évben csökkent a szabad idő közönségben való eltöltésének igénye, előtérbe kerültek az egyéni szabad idő programok, amelyeknek középpontjában a televíziózás és a videózás áll. (Ez utóbbinak az az egyik veszélye, hogy a már kialakult közösségek széthullását idézheti elő.)

Tovább vesztett jelentőségéből a műveltség hagyományos tartalma, az érdeklődés egyre inkább a közhasznú ismeretek megszerzése iránt nyilvánul meg. Lényegében nem változott a művelődésbe bevonhatók köre, a fiatalok mozgósítása még nehezebbé vált.

A dolgozók kevés szabad idejükben az olyan központilag támogatott, az egyén számára ol-

csón elérhető, munkahelyre vitt tanfolyamokra, előadásokra, foglalkozásokra járnak szívesen, amelyeknek a hasznát közvetlenül látják magánéletükben és munkájukban (például: szabás-varrás tanfolyam, nyelv- és számítógépes tanfolyamok).

A postaszervek törekvése az, hogy az anyagi támogatás mértéke megőrizze vagy meghaladja reálértékét. Ennek, valamint az oktatás és a közművelődés területén dolgozók aktivitásának köszönhetően sikerült szinten tartani a postai művelődési munkát. Néhány területen (például: amatőr kézművészet, múzeumok közművelődési munkája, vetélkedők, a postás szülők gyermekeivel való törődés, tömegsport), ha nem is kimagasló, de említésre méltó eredmények születtek.

A postai kulturális intézmények lehetőségeik szerint megfelelő színvonalon szervezték a dolgozók szabad idejét. A Posta Oktatási és Kulturális Intézet oktatási feladatain kívül új szervezeti egységeinek révén (Posta múzeum, Bélyegmúzeum, Magyar Posta Szimfonikus Zenekara) a korábbi évekhez képest szélesebb körben kapcsolódik be a postások, illetve a társadalom művelődési életébe.

A postás művelődési házak — Budapest, Nyiregyháza és Szeged — lehetőségeikhez mérten vesznek részt a munkahelyi művelődés szervezésében, illetve a vonzáskörzetükben lakók szabad idejének hasznos és kulturált eltöltésében.

Az új adózási rendszer, a fenntartási és működési költségek növekedése, az előadói díjak jelentős növekedése jóval kevesebb színvonalas előadást tesz lehetővé mindhárom művelődési házban, mint a tervidőszak első évében.

A szakszervezeti könyvtárak jelentősége megnőtt (éppen az emelkedő árak miatt) a kötelező iskolai olvasmányok és az önképzéshez szükséges irodalom biztosításával. Számottevően nőtt az igény a megdrágult lapok és folyóiratok helyben olvasására.

A jól működő ifjúsági klubok változatlanul fontos szerepet töltenek be a fiatalok szórakoztatásában. Technikai felszereltségük többnyire nem éri el a kívánt szintet, pedig a tartalmas programok mellett vonzó, de legalábbis az otthoniál fejletlenebb technikai eszközökkel lehetne növelni a klubközösségek taglétszámát, működésük hatékonyságát. Új vonás, hogy az ifjúsági klubokat szabadidő-klubként nemcsak a fiatalok, hanem a többi dolgozó réteg és közönség, valamint a nyugdíjasok is igénybe veszik. (Például: HTI, Kecskemét.)

Az egyes dolgozói rétegek művelődését követve a klasszikus értelemben vett hátrányos helyzetű dolgozók (kis településen lakók és dolgozók, bejárók) érdekében külön lépés a művelődés területén nem történt. A munkásszállókön élőknek csak a több dolgozót érintő, nagy szálláshelyekre sikerült anyagi erőket összpontosítani a munka csekély mértékű fejlesztéséhez.

A postás értelmiséget ugyanúgy sújtják a gazdasági alapról induló bajok, mint bármely más dolgozói réteget. Kirívóbban azért jelentkezik náluk a hatásválság, mert a szabad időben végzett munka a szakmai továbbfejlődést is elősegítő önképzéstől, olvasástól veszi el az energiát.

A fiataloknál sajátos kettősség figyelhető meg: javarészt az ő körükből kerülnek ki azok, akik a szervezett állami vagy a rendszeres tanfolyami szakoktatások hallgatói. Ugyanakkor egyre nehezebben szervezhető a szabadidős programokra, éppen a megélhetés nehezebbé válása miatt. A családos fiatalok az átlagnál is hátrányosabb helyzetben vannak. Ezek a jelenségek nemcsak a postásra jellemzők.

A postaszervek többsége szerint a szocialista brigádok még mindig meghatározó szerepet töltenek be a művelődésben, tanulásra ösztönzésben. Meggyőződésük, hogy ezek a közösségek a jövőben is alkalmasak lesznek arra, hogy integrálják a dolgozókat és a munkahelyi önképzési, kulturális és művelődési igényeit. A brigádok közösségei fontosak a munkatársi kapcsolatok fejlesztésében (például: házépítésben segítség, közös kirándulások, sportolás stb.) is.

Végezetül szakszervezetünk elnöksége a következők szerint foglalta össze és határozta meg a fejlesztés fő irányait és lehetőségeit. Általában megállapítható, hogy az 1986-ban kialakított, a postai művelődési munka vitelére vonatkozó három dokumentum megfelelően segíti e tevékenység koordinálását, tervezési rendszerét.

Azoknál a postaszerveknél, amelyeknél a művelődési munka szervezését stratégiai kérdésként kezelték, a munkaerő minőségének javítására, a szolgálati színvonal emelésére, a munkahelyhez való kötődés erősítésére hasznosították, kedvezően ítélik meg a művelődési bizottságok működését és a tervezés jelenlegi mechanizmusát. A formalitás jellemezte azoknak a postaszerveknek a tevékenységét, amelyek terhes adminisztratív feladatként kezelték a tervezést és az értékelést.

Az irányelv céljai megfelelően szolgálják a tervidőszak hátralevő részében is a postai művelődési munkát. A területi értékelések tapasztalatait figyelembe véve a következőkre van szükség:

○ Az oktatásban olyan szakembereket kell képezni, akik képesek a VIII. ötéves terv postai és távközlési feladatainak beindítására és a célok megvalósítására.

○ Ahol lehetőség van rá, a területi postai oktatási központok a szakoktatási feladatokon kívül a vonzáskörzetükbe tartozó postaszervek dolgozóinak művelődési céljaira, szabadidős foglalkozásaira is legyenek igénybe vehetőek.

○ Támogatni kell a munkahelyeken a dolgozók öntevékenységen alapuló, központi alapról is finanszírozott, az egyén számára olcsón elérhető művelődési formákat, melyek a munkát és a mindennapi életet is megkönnyítik (például: közhasznú tanfolyamok, nyelvtanulás).

○ A művelődésre ösztönzésben a közvetlen környezetnek meghatározó hatása van. Ebben elsődleges szerepet a munkahelyi vezetők töltenek be. Ezért fontos, hogy személyes példamutatásukkal, igényességükkel hassanak az általános és szakmai műveltség növelésének irányába.

○ A munkahelyi művelődés formáit a végrehajtó postaszervek szintjén kell a lehetőségek és a változó igények tükrében kialakítani. A gyakorlati munkához adjanak több módszertani segítséget a középfokú postaszervek és a postás művelődési intézmények művelődési szakemberei!

○ Kívánatos, hogy a rendelkezésre álló szűkös technikai felszereltség többcélúan legyen felhasználva. Szorgalmazzuk, hogy a video- és a számítástechnika eszközeit a szabad időben — akár tanulásra, akár klubszervező foglalkozásra — bocsássák a dolgozók rendelkezésére.

○ Pontosan látható, hogy a tervidőszak hátralevő idejében az anyagi erők reálértékének megőrzése még nagyobb gond lesz, mint eddig, ezért fontosnak tartjuk, hogy a támogatás szelektíven és koncentráltan valósuljon meg a korábbiaknál.

○ A gondok és a nehéz körülmények ellenére született eredményeket közkinccsé kell tenni. Ezért a közművelődési tanfolyamokon, valamint a postai sajtóban propagálni kell a sikeres művelődési kezdeményezéseket.

Kovácsné Szabó Margit

Változó világban — megújuló oktatás

A megújuló szakszervezeti munkához szükséges a tisztségviselők képzése, felkészítése az új követelményeknek megfelelő érdekvédelmi, érdekérvényesítő munkára. A szakszervezetek határozott és következetes érdekvédelmi és érdekérvényesítő tevékenysége iránti igény elsősorban közvetlenül a munkahelyeken, az alapszervezeteknél jelentkezik. Ezért a tisztségviselő-képzésnek a helyi igényekre, feladatokra kell épülnie.

Az 1989/90-es oktatási évben a tisztségviselő-képzés fő feladata a változó feltételekhez, az új körülményekhez igazodó szakszervezeti munkára, testületi és szakterületi tennivalókra, a partnerszerep ellátására való felkészítés.

Valamennyi választott szakszervezeti testület saját tisztségviselőinek képzéséről gondoskodik. Ez azt jelenti, hogy az

alapszervek teljes önállósággal és felelősséggel szervezik az igények alapján tisztségviselőik képzését. A megbeszélendő témákat a felsőbb szakszervezeti szerv által készített témajavaslatokat is figyelembe véve alakítják ki. Javaslatot tesznek a szakszervezeti központosított 1-1 szb-tag képzésére, továbbképzésére.

A szakszervezeti középszervek a terület választott reszortos tisztségviselőinek képzését szervezik. Az első feladat a tanfolyam szükségességének felismerése, illetve az igények alapján szervezett tanfolyamok rendezése. Témától, igénytől függően 1—3 napos tanfolyamok szervezhetőek. A tanfolyami forma — nappali, esti, hétvégi stb. — meghatározása a területi sajátosságoknak megfelelően történhet. A Munka Törvénykönyve által a képzéshez a munkaidő-kezdőnapot (5 évre szóló

keret) kérjük figyelembe venni. A felsőbb szakszervezeti szervek elsősorban módszertani tevékenységükkel segítik a tisztségviselőik képzését. Ez megnyilvánul abban, hogy

○ az alapszervezeti képzésekre témaajánlást adnak,

○ a szakszervezeti központosított tanfolyamokhoz témajavaslatot küldenek,

○ a társadalomban, a postán lezajló fontosabb események, szakszervezeti állásfoglalások ismertetésére írásos kiegészítő anyagokat készítenek és adnak közre,

○ segítik a területi képzéseket és továbbképzéseket; a hatékonyság növelésére országos szinten előadói munkacsoportot működtetnek.

○ A postás dolgozók széles körét érintő téma esetén tájékoztatókat, 1-2 napos felkészítőket szerveznek.

Az 1989—90-es év feladatainak áttekintésével jelezni kívántuk, hogy miként tervezzük a feladatok megosztását az egyes szakszervezeti testületek között, úgy hogy az a igényeknek jobban megfeleljen.

A konkrét feladatokat a választások időbeni ütemezésének ismeretében lehet majd kialakítani. Számítanunk kell arra is, hogy a feladatokat a szakszervezeti munka tartalmi és szervezeti megújulása, valamint a posta szervezeti módosítása is befolyásolja.

Egy bizonyos, a képzés új alapokra helyezése, változtatása csak akkor lehet jó, ha az a tisztségviselők eredményes munkára való felkészítését szolgálja. Ennek segítése pedig az e területen dolgozó minden egyes munkatárs feladata, kötelessége.

Berze Ferencné

Bevétel — kiadás

A költségvetésről tárgyalt a PSE elnöksége

Az országgyűlés életében kiemelt helyen áll a költségvetés vitája. Fedezik-e a tervezett költségeket az állam bevételei? Mire szándékozik fordítani a kormány az állampolgárok pénzét? Mi az, ami nélkülözhetetlen, és mi az, amit meg lehetne takarítani? A társadalom jóléte, jövője függ a helyes arányok kialakításán.

Jóval kisebb tételekben gondolkozva, de hasonló komolysággal vizsgálja minden egyesület vezetősége pénzügyi tervét és annak végrehajtását. Így tett a közelmúltban a PSE elnöksége is, amikor a tavalyi gazdálkodásról szóló beszámolót és az idei költségvetést tárgyalta. Ebben tárcák, ágazatok helyett szakosztályok szerepelnek, és az ő jó vagy rossz működésük, fejlődésük vagy hanyatlásuk, esetleg pusztá lettük múltal pénzügyi lehetőségeiken. Az egyesületnek azonban a versenyszakosztályok működtetésén kívül feladata a postások tömegsportigényeinek kielégítése is.

Már majdnem véget ért az első negyedév, amikor az elnökség az előterjesztéssel a kezében tárgyalásostalhoz ültetett. Mi az oka a késedelemnek? Egyszerűen az, hogy az egyesület nem jutott korábban bevételi tételeknek, a várható támogatás összegének birtokába.

A szakosztályok külön-külön idejében benyújtották költség-előirányzatukat, bőségesen számolva felszerelésük fejlesztésével, a nemzeti bajnokságokon, kupákon kívül nemzetközi versenyek költségeivel, személyi kiadásokkal. Mire azután az ezek fedezetére rendelkezésre álló összegek is ismeretesebbé váltak, a mérleg kétféle költség-előirányzatot, bőségesen számolva felszerelésük fejlesztésével, a nemzeti bajnokságokon, kupákon kívül nemzetközi versenyek költségeivel, személyi kiadásokkal. Mire azután az ezek fedezetére rendelkezésre álló összegek is ismeretesebbé váltak, a mérleg kétféle költség-előirányzatot, bőségesen számolva felszerelésük fejlesztésével, a nemzeti bajnokságokon, kupákon kívül nemzetközi versenyek költségeivel, személyi kiadásokkal.

Már majdnem véget ért az első negyedév, amikor az elnökség az előterjesztéssel a kezében tárgyalásostalhoz ültetett. Mi az oka a késedelemnek? Egyszerűen az, hogy az egyesület nem jutott korábban bevételi tételeknek, a várható támogatás összegének birtokába.

A szakosztályok külön-külön idejében benyújtották költség-előirányzatukat, bőségesen számolva felszerelésük fejlesztésével, a nemzeti bajnokságokon, kupákon kívül nemzetközi versenyek költségeivel, személyi kiadásokkal. Mire azután az ezek fedezetére rendelkezésre álló összegek is ismeretesebbé váltak, a mérleg kétféle költség-előirányzatot, bőségesen számolva felszerelésük fejlesztésével, a nemzeti bajnokságokon, kupákon kívül nemzetközi versenyek költségeivel, személyi kiadásokkal.

Kinek ne jutna eszébe, hogy belépődíjakat szedjen a verse-

nyeken? Igen ám, de az egyesületnek egyetlen olyan sportága sincs, amely közönséget vonzana. Hiába nyelik sorozatban a nemzeti bajnokságokat tornász-lányaink, hiába szerepelnek kiválóan pingpongozóink itthon és a nemzetközi kupaküzdelmekben, a családtagokon és néhány szakértőn kívül — nem úgy, mint külföldön — nemigen akad senki, aki jelenlétével büdítaná, tapssal jutalmazná őket. Az atlétikának, tekének, sakknak, kerékpárnak hazánkban szintén nincs közönsége, kézilabdázóink terem hiányában állandóan vendégségben vannak, a tájfutás sem örvend nagy érdeklődésnek, emellett nem is létesítményben zajlik, a természetjárók pedig kizárólag önmaguknak, és nem versenyszerűen sportolnak.

Szakosztályaink ezek szerint nem tudnak közönséget hozni. Mi volna viszont — tette fel a kérdést az elnökség egyik tagja —, ha akár más egyesületek részvételével, akár a tömegsportra építve pénzdíjas versenyeket rendeznénk. Jó szervezéssel a nevezési díjakból számottevő bevételre lehetne szert tenni.

Még egy bevételi forráson kellene gondolkodni. Vannak nagy előlegek, rajongók széles körű táborát érezhetik maguk mögött. Nem toborozhatna a PSE is pártoló tagságot? Csekély összegű évi tagsági díj erejéig talán mégis sajátjuknak érzik a postások a szakmájuk, közösségük nevét viselő sportegyesületüket. A postaszervek vezetőinél folytatott puhatolozásnak kedvező volt a visszhangja. Reménykedjünk abban, hogy a dolgozók sem zárkoznak el az ötlet elől.

Nadrágszíz

Gondolatok, javaslatok tehát volnának, ám nem egykönnyen kivitelezhetők, és nagy eredményekkel sem kecsegtetnek. Az egyensúly megteremtésének legmegbízhatóbb módja marad a takarékoskodás. Valóban... de milyen költségeket lehet visszafogni? Igazán ez a kérdés váltotta ki az elemző vitát.

Az ügyvezetők szerint csakis a változó kiadások csökkenthetők, az összegszerűen meghatározott költségek (pl. bérleti díjak) nem. Eszerint megtakarítás az energiafelhasználásnál, a felszerelések beszerzésénél, a nemzetközi kapcsolatoknál (utazás, vendégsportolók fogadása), esetleg a létszámnál képzelhető el.

Az a kívánság tehát, hogy a költségszűkítés a szakosztályokat ne érintse, nem teljesíthető. Az energiából 200 ezer forintot megtakarítás irányoz elő a költségvetés. Nagy fegyelemre van ehhez szükség. De mi történik akkor, ha növelik az energiaárakat?

Ha mégis a szakosztályok költségeit kell csökkenteni, az lehetőleg ne a felszerelések rovasára menjen — hangzott el egy észrevétel. Másfelől felmerült a kérdés, hogy meg lehet-e 500 ezer forintot takarítani a felszereléseken.

Kétségtelenül nehéz, mert a sportfelszerelések, főleg a tor-

naszerek, de még a csekélységnek tűnő pingponglabdák is igen drágák. Éppen ezért több változatot is meghánytak-vetettek, mire az elnökség elé benyújtott költségvetés összeállt. Ez biztosítja a szakosztályok működésének feltételeit, bár az is igaz, hogy nem kényeztetni el őket.

Sajnos, a nemzetközi kapcsolatok előirányzatával sem kényeztetni el a költségvetés a szakosztályokat. Jó volna, ha programjukat úgy alakítanák, hogy inkább vendégeket fogadjanak, mint utazzanak. A kiutazások költségeit eddig ugyanis nagyrészt a szakszervezet fedezte; ennek a lehetősége a jövőben kétségessé válik. A vendégfogadásnál vállalati támogatásra inkább kínálkozik lehetőség. Így például a kézilabdázók saját költségükre is vállalták a külföldi utat, az ellenfél fogadásának finanszírozására viszont találtak pártfogót.

Egyedül a férfi asztalitenisz szakosztály külföldi szereplésére tartalmaz előirányzatot a költségvetés. Ez pedig az ETU-kupával van kapcsolatban. Igaz, hogy a tavaszi mérkőzés-sorozatban szerencsésen, háromszor egymás után pályaválasztó lett a csapat, és így megtakarítást ért el, viszont nem lehet előre tudni, mit tartogat az ősszel induló újabb kupaküzdelmek sorsolása. A részvételi jogot a szakosztály a bajnokságban elért második helyével ugyanis már megszerezte.

Öröndetes a pingpongcsepát jó szereplése, mellettük azonban tekintettel kellene lenni a másik sikeresztály versenyzőire, a tornászlányokra, még talán a többi szakosztály vendégfogadási költségeinek terhére is — hangzott el egy javaslat. Határozott ígéret nélkül: a megoldás küszöbön áll, egy külföldi partnerrel kötendő megállapodás révén.

A létszámcsökkentés — fogas kérdés. Az ügyvezetők minden szakosztálynak javaslatot tettek erre. De a félévi felülvizsgálatkor, ha szükségesnek mutatkozik, szakértőbizottságot kellene szervezni ennek a kényes kérdésnek a megoldására, amelynek során még újabb szakosztályok megszüntetését is fontolóra kellene venni. Igaz, ez csak töredékmegoldás, mert jelentősebb költségek éppen a jól szereplő szakosztályoknál merülnek fel, ezektől pedig nem szívesen válna meg az egyesület.

Majd elvállik

Dönteni azonban ilyen ügyekben korai lenne. Meg kell várni, miképpen alakul a bázisintézmény, a posta szervezete. Most még nem lehet tudni, hogy az egy vagy több jogutóddal milyen kapcsolatot tud az egyesület kialakítani. Jó lenne, ha a postából szerveződő vállalatok védőszárnyuk alá vennék dolgozóink tömegsportját, tehermentesítve ezzel az egyesületet.

Ugyancsak a pillanatnyi bizonytalanság tette szükségessé az elnökségnek azt az elhatározását, hogy az idén esedékes vezetőségválasztó közgyűlés megrendezését jövőre halasztja.

Benda István

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12									13	
14			15					16		
17			18		19			20		
	21		22		23			24		
25	26		27		28		29		30	
31			32				33		34	
35					36		37			38
39				40	41				42	
43			44					45		
									47	
48	49				50		51			
52					53				54	55
56				57					58	

Egy római mondást kell megfejteni — és beküldeni — a vízszintes 1. és a függőleges 25. alatt.

VÍZSZINTES:

1. A mondás első része. 12. Vízi jármű. 13. Női becenév. 14. Előtagként olajjal való kapcsolatot jelent. 15. Becézett Antal (ford.). 16. Polgári (röv.). 17. Becézett szülő. 19. Szén és nitrogén. 20. Szobrász teszi. 21. Férfinév. 23. A fül érzékeli. 24. Kerti munkát végez (ford.). 25. Takar. 27. Jugoszláviai kikötő. 30. A radnai havasokban ered. 31. Élelme. 33. Latinszav. 35. Citadella része! 36. Európai főváros (ford.). 38. Görög betű. 39. Fél sötít. 40. Az autó része. 42. Segíti a járást. 43. Francia és. 44. Ráma. 45. Gyalog is, járművel is megtehető ez az út. 46. Száraz növényi szár. 47. Szeletel, vág. 48. Karolja. 50. Városka a Vág völgyében. 52. Halfajta. 53. N-nel a végén — nem ismerős. 54. ... Derek. 56. A késnek van. 57. Görög sziget. 58. Tengeri hal.

FÜGGŐLEGES:

1. Az anyag legkisebb része. 2. Francia író. 3. Idős korú. 4. Vízitömeg. 5. Ilyen hal is van. 6. Vasfűzér. 7. Garam szlováku.

8. Képzőművészeti alkotás. 9. Szolmizációs hang. 10. Grúzia regém. 11. Térképötlet. 16. Pásztoristen. 18. Korridorítás. 20. Nadragfélé. 22. Mezőgazdasági eszköz. 23. A gyerekek téli öröme. 25. A mondás folytatása. 26. Nobel-díjas angol költő, író. 28. Állati lak. 29. Babaaltatás szava. 32. Szláv igen. 34. Házállat. 37. Német piros. 38. Hagymaféle. 40. Bátorodik. 41. Előtagként hegygel kapcsolatos. 42. Észbeli képessége gyenge. 44. Szovjet félsziget. 45. Egzotikus állat. 46. Hitelfelvétel nélküli kölcsön. 47. Én. 49. Kis testű madár. 50. Citál. 51. Fordítva a vízszintes 13. változata. 53. Az ír hadsereg névbetű. 54. Szesz ital. 55. Zúdit. 57. Kérdőszó. 58. Személyes névmás.

— Bánhidi —

Beküldési határidő: május 20.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: *Biztatnom a kidölt fa ágát, virágozzék megint.*

Könyvtalányt nyertek: *Balogh Ferencné* (Hódmezővásárhely), *Dénes Ilona* (Szombathely), *Herczeg Franciska* (Budapest), *Márkus Imréné* (Zsáka).

A sportszerűségi díjas

Postás üzemi bajnokságokon, országos versenyeken valahányszor megfordulok, szinte bizonyosra vehetem, hogy találkoznak velem. A neve: *Koizs András*, 45 éves. A Posta Budapesti Kábelmentartó Üzeménél dolgozik több mint 10 éve.

A sport iránti szeretete, lelkesedése közismert. Az üzemnél fiatalokat és időseket fardhatatlanul szervez, népszerűsíti a sportot. Beszélgetésünknek az ad időszerűséget, hogy a Postások Szakszervezete sportévzáró ünnepélyen András sportszerűségi díjat kapott.

— *Mi ösztönzi ilyen aktivitásra?*

— Amióta az eszemet tudom, mindig sportoltam valamit. A Pongrácz úton nőttem fel. A környékbeli gyerekekkel állandóan rúgtuk a rongy-, később a gumilabdát. Az iskolában is olyan tornatanáram voltak, akik ösztönöztek bennünket a rendszeres testedzésre. Az amatőrség mellett volt egy időszak, körülbelül 10 év, amikor versenyszerűen űztem a sportot, ökölvívó voltam.

Amikor a postához kerültem, rögtön bekapcsolódtam a tömegsportba. Először az asztalitenisz-csapatot szerveztem, és játékos is voltam, majd a focinál kötöttem ki. Most a Kábelmentartó Üzemnél inkább a kispályás labdarúgással foglalkozom.

— *Munkaidőben dolgozni kell. Sportolni csak a szabad időben lehet. Az egyre neheze-*

dő körülmények között hogyan sikerül mégis szervezni a kollégákat?

— A szervezés valóban egyre nehezebb. A munkatársaimnak egy része kénytelen többletmunkát vállalni, hogy a család megélhetését biztosítsák. A szabad idejüket ezzel töltik el. Ennek ellenére azt mondom, a testedzésre, sportolásra mindig szükség volt és lesz is. Remélem, hogy ennek a szükségességét a saját érdekében egyre többen ismerik fel. Csak elkezdni nehéz, és emellett természetesen kell, hogy legyen, aki magára vállalja a szervezésel járó feladatokat is.

Mi még kedvezőbb helyzetben vagyunk, mert az üzem területén van salakos labdarúgó-pálya is. Így a munka befejeztével lehetőség nyílik mindig egy-két mérkőzésre. Ezenkívül én a régi barátaimmal, ismerőseimmel már 25 éve minden vasárnap kijárok focizni a Dagály stradra.

— *Mit gondolt, amikor mondták a nevét, és átadták a sportszerűségi díjat?*

— Rendkívül meglepődtem, egyáltalán nem számítottam rá. Hiszen én tulajdonképpen semmi különösöt nem csináltam. Bizonyára vannak mások is, akik megérdemelnék ezt.

Én pedig úgy gondolom, hogy ez a díj a lehető legjobb helyre került és ezek szerint mások is így gondolták. Gratulálunk.

Táncos Sándor

A képeken még bontják, a valóságban már bővítik a tekepályát

POSTÁS DOLGOZÓ
A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 428-777
Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat
Budapest VII., Rákóczi út 54. Telefon: 224-810
Levél cím: Budapest, Postafiók 32. 1964
Felelős kiadó: KISS JENŐ vezérigazgató
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
89-0726. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0230-3701